

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ
Katedra hudební kultury

**Pěvecké činnosti na základních a středních
školách**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Bc. Adéla Trkovská

Učitelství pro SŠ, obor AJ-HV

Vedoucí práce: Doc. PaedDr. Daniela Mandysová

Plzeň, 2014

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

Plzeň, 15. duben 2014

.....
vlastnoruční podpis

Děkuji paní doc. PaedDr. Daniele Mandysové za odborné vedení diplomové práce
a za praktické rady při jejím zpracování.

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Adéla TRKOVSKÁ**
Osobní číslo: **P12N0103P**
Studijní program: **N7504 Učitelství pro střední školy**
Studijní obory: **Učitelství hudební výchovy pro střední školy**
Učitelství anglického jazyka pro střední školy
Název tématu: **Pěvecké činnosti v hudební výchově na základních a středních školách**
Zadávací katedra: **Katedra hudební kultury**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Studium literatury a pramenů.
2. Sestavení dotazníku k výzkumu pěveckých kompetencí žáků ZŠ a SŠ.
3. Vypracování tezí diplomové práce dle osnovy:
Úvod - důvody volby tématu DP, nastínit postup při jeho zpracování.
Teoretická východiska, praktické činnosti v Hv.
Pěvecké činnosti - intonace, hlasová výchova, sborový zpěv z hlediska vytváření dovedností
Výzkum - metodika výzkumu, stanovení hypotéz, zpracování dotazníků, výsledky výzkumu.
Hlasová hygiena. Hlasové poruchy způsobené nesprávným používáním mluvního či zpěvního hlasu.
Závěr - shrnutí obsahu, problémy, které se vyskytly při zpracování tématu, přínos.
4. Na základě studia literatury, pramenů a konzultací vypracovat jednotlivé kapitoly a konzultovat s vedoucí práce. 5. Dokončit jednotlivé kapitoly a předložit práci před tiskem k závěrečné konzultaci do 15. března 2014

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: 45 s. textu, 10 s. bibl. část

Forma zpracování diplomové práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

DRŠATA A KOL., Jakub. Foniatrie - hlas. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2011. ISBN 978-80-7311-116-8.

FROSTOVÁ, Jana. Reeducace hlasu u hlasových poruch- Hlasová hygiena.

2009. CZE, foniatrické pracoviště Audio-Fon.centrum Brno. 25.4.2009 - 25.4.2009.

FROSTOVÁ, Jana a Mária VANIAKOVÁ. Základy hlasové výchovy pro učitele I. Brno: Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity, 1995. ISBN 80-210-1229-3.

HUSLER Frederick a Yvonne RODDOVÁ-MARLINGOVÁ. Zpěv: vrozené fyzické vlastnosti hlasového orgánu, návod k rozvinutí zpěvního hlasu. Ostrava: F-Print, 1995. ISBN 80-901883-0-3.

KALMÁROVÁ, Lívia a Zuzana SLÁVIKOVÁ. Hlas v učitel'skej praxi. Prešov: Prešovský hudobný spolok Súzvuk, 2003. ISBN 80-968949-1-9.

LACINA, Oldřich. Fyziologie a hygiena hlasu pro třetí ročník konzervatoří (zpěv). Praha: SPN, 1986.

SEDLÁK, František a kol. Didaktika hudební výchovy 2. Praha: SPN, 1979.

SMUTNÁ, Mária a Marie VLKOVÁ. Metodika spevu a prehľad literatury spevu. Bratislava: VŠMU, 1981.

TICHÁ, Alena. Učíme děti zpívat. Praha: Portál, 2007.

Vedoucí diplomové práce:

Doc. PaedDr. Daniela Mandysová

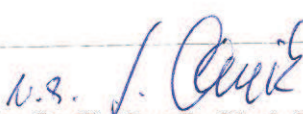
Katedra hudební kultury

Datum zadání diplomové práce:

4. prosince 2012

Termín odevzdání diplomové práce:

31. května 2014

Doc. PaedDr. Jana Coufalová, CSc.

děkanka

Doc. MgA. Jiří Bezděk, Ph.D.

vedoucí katedry

V Plzni dne 10. prosince 2012

OBSAH

ÚVOD.....	1
1 HLAS JAKO PROSTŘEDEK KOMUNIKACE	3
1.1 LIDSKÝ HLAS	3
1.2 HLASOVÉ PŘEDPOKLADY V JEDNOTLIVÝCH ETAPÁCH HUDEBNÍHO VÝVOJE DÍTĚTE	6
2 ČINNOSTI V HUDEBNÍ VÝCHOVĚ	7
2.1 INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI	7
2.2 POSLECHOVÉ ČINNOSTI	8
2.3 HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI	10
3 PĚVECKÉ ČINNOSTI	13
3.1 INTONACE	13
3.2 HLASOVÁ VÝCHOVA	15
3.3 ZPĚV PÍSNÍ	22
4 VÝZKUM.....	27
4.1 METODIKA VÝZKUMU	28
4.2 STANOVENÍ HYPOTÉZ	29
4.3 ZPRACOVÁNÍ DOTAZNÍKŮ	29
4.4 VÝSLEDKY VÝZKUMU	36
5 HLASOVÁ HYGIENA.....	38
5.1 HLASOVÉ PORUCHY ZPŮSOBENÉ NESPRÁVNÝM POUŽÍVÁNÍM MLUVNÍHO ČI ZPĚVNÍHO HLASU	39
5.1.1 Hlasové poruchy ve věku kojeneckém a raně dětském	39
5.1.2 Hlasové poruchy ve školním věku	39
5.1.3 Hlasové poruchy v dospělosti	40
ZÁVĚR	46
SEZNAM LITERATURY	48
RESUMÉ	50
PŘÍLOHY	51

ÚVOD

Již delší dobu se zajímám o hlasovou výchovu, proto jsem si jako téma své diplomové práce zvolila pěvecké činnosti na základních a středních školách. Také jsem chtěla rozšířit téma své bakalářské práce, a to hlavně výzkumem v oblasti pěveckých činností v hodinách hudební výchovy na plzeňských základních školách a gymnáziích. V rámci předmětu náslechová praxe a související pedagogická praxe jsem měla možnost navštívit několik hodin na základní a střední škole a seznámit se s metodami a vyučovacími praktikami různých učitelů, samozřejmě také s odezvou jejich žáků.

Myslím si, že srovnání úrovně hudební výchovy na základní škole a gymnáziu se zcela přirozeně nabízí. Mnoho z nás má zafixovaný předsudkový model gymnázium rovná se automaticky vyšší kvalita, a to jak v oblasti nároků na studenty, tak v úrovni probíraného učiva a v návaznosti získávání odpovídajících schopností, vědomostí a dovedností.

Diplomová práce je rozdělena na dvě hlavní části. První část se zabývá oblastmi hlasové hygieny, tedy hlasem obecně, činnostmi v hudební výchově, samostatná kapitola je věnována pěveckým činnostem. V závěru jsou zmíněny hlasové poruchy způsobené nesprávným používáním mluvního či zpěvního hlasu. Druhá část je již praktického charakteru a pracuje s informacemi získanými z dotazníkového šetření prováděného v červnu 2013. Důraz je kladen zejména na již zmiňované porovnání kvality pěveckých činností na základních školách a gymnáziích, tedy 6. až 9. třídy a primy až kvarty. Pěvecká cvičení před samotným zpěvem mají velice důležitou a nezastupitelnou roli, proto je této otázce věnována značná pozornost. Myslím si, že správný učitel hudební výchovy se pozná právě podle toho, že neopomíná tato hlasová cvičení. Bohužel výzkum ukázal, že mnoho žáků rozezpíváno není, což může vést v budoucnu k problémům hlasového aparátu.

Hlasová hygiena je jedním z hlavních pilířů lidského života, nejen z důvodu pěveckých dovedností, ale i proto, že hlas používáme jako nástroj komunikace a provází nás jako nástroj nejdůležitější dorozumívací prostředek. Naučit se jej používat

znamená uchovat si jej ve vynikající formě celý život. Hudební výchova je nástrojem hlasové hygieny a níže uvedený výzkum zcela jasně vypovídá o tom, jak důležité je tomuto předmětu věnovat náležitou pozornost již od základního vzdělávání.

1 HLAS JAKO PROSTŘEDEK KOMUNIKACE

Kultivovaný hlasový projev měl vždy významné zastoupení ve společenském i rodinném životě.¹ Byl součástí náboženských obřadů, školské i církevní výchovy, ozdobou šlechtických i panovnických dvorů a především přirozeným projevem lidových vrstev.²

1.1 LIDSKÝ HLAS³

Pojmem lidský hlas rozumíme základní prostředek, který nám slouží ke komunikaci. Sdělujeme jím své myšlenky a postoje. Od jiných hlasů se lidský hlas liší tím, že má vlastnosti, které jiní tvorové (např. zvířata) nemají.

Řeč je úmyslně vytvořená soustava zvukových značek, organizovaných specifickým způsobem, společným pro určité skupiny lidí (např. národy).

Mluvení je fyziologicko artikulační stránka procesu vyjadřování myšlenek.

Zpěv je zvláštní způsob sdělování myšlenek s použitím tónů, kterých je lidský hlas schopen.

Ve zpěvu jsou rovnocenné obě složky – jak řeč, tak řeč hudební.

Zpěv a řeč mají mnoho společných funkčních znaků, jejich základem je hlas, na kterém se podílí dýchací, fonační i artikulační ústrojí. Ve zpěvu i řeči se uplatňuje rytmus, melodie, hlasitost, dynamika, přízvuk a prozodie. I přes všechny tyto společné znaky mají mezi sebou řeč a zpěv značné rozdíly – zpěv je tón, řeč je modifikovaný hluk (šum). Každý z nich vnímáme jinými smysly – šumovým a tónovým, zpěv je projevem emocí, řeč byla vytvořena jako prostředek komunikace.

Hlas vzniká chvěním vzduchového sloupce nad hlasivkami, které jsou při dýchání od sebe oddáleny tak, že hlasová štěrbina má tvar písmene V⁴. Pokud chceme vydat hlas, hlasivky se nervovým popudem po nádechu semknou, zaujmou fonační postavení a

---

¹ OBEŠLOVÁ, M. Hlasová výchova 6 – 9letých dětí na základní škole, 2005, s. 5.

² dtto, s. 5

³ TRKOVSKÁ, A. Hlasová hygiena na základní škole, 2012, s. 9.

⁴ VRCHOVOTÁ-PÁTOVÁ, J. Hlasová výchova pro studující na PI, 1963, s. 7.

hlasová šterbina se uzavře. Vzduch se nahromadí pod určitým tlakem pod hlasivkami. V okamžiku, kdy vzduch pod hlasivkami je silnější než síly, které drží hlasivky semknuté, výdechový proud oddálí na malý časový zlomek hlasivky od sebe.⁵ Hlasová šterbina se rozevře a část vzduchu tak unikne. Tlak vzduchu pod hlasivkami se opět sníží a hlasivky se pružně sevrou. Tímto střídavým otvíráním a zavíráním hlasové šterbiny vzniká periodické chvění (kmitání, vibrace).⁶ Vzduch nad hlasivkami se střídavě zhušťuje a zředuje, takto vznikají zvukové vlny – tón.

Každý hlas je jedinečný, má specifické vlastnosti, tedy výšku, barvu a sílu. *Výška hlasu* je dána počtem kmitů za vteřinu, síla se řídí rozkmitem – amplitudou hlasivek a závisí na dechové funkci. Je určena poměrem elastického napětí hlasivek a tlaku výdechového proudu, je podmíněna anatomickým utvářením hlasového i fonačního ústrojí. Podstatu změn výšek hlasu zkoumal a vyložil profesor Miloš Sovák: první tón je vyšší, čím více se hlasivky napínají při stejně silném výdechovém proudu při zachování stejného napětí hlasivek.⁷ *Barva hlasu* je dána počtem, výškou a silou svrchních harmonických tónů. Barva hlasu závisí na anatomických poměrech celého těla a mění se podle věku. Je určena stavbou hrtanu, rezonančních prostorů a hrudníku a stavbou celého těla. Svrchní tóny obsažené v hlasovém základním tónu jsou harmonické, dále zabarvení hlasu závisí na psychickém rozpoložení, pohlaví a dalších předpokladech. *Síla hlasu* je závislá na síle výdechového proudu, na rozkmitu hlasivek a na utváření rezonančních dutin pod hrtanem i nad ním.⁸ Tyto dutiny hlas zesilují, rozdíly bývají značné i podle tělesné konstituce.

Začátek fonace⁹

Způsob, kterým fonace začíná, je *hlasový začátek* měkký, dyšný, či tvrdý. Měkký hlasový začátek je z fyziologického hlediska správný a k hlasivkám šetrný. Vzniká plynule, z pianissima postupně zesiluje, považujeme jej za jediné správné nasazení. Při dyšném nasazení tónu uniká část vzduchu ještě před semknutím hlasivek (při výdechu). Dyšný hlas zní jako dechový šelest (podobný šeptanému „h“), který přechází v tón. Tvrdý

⁵ VRCHOVOTÁ-PÁTOVÁ, J. Hlasová výchova pro studující na PI, 1963, s. 7.

⁶ dtto, s. 7.

⁷ FROSTOVÁ, J., VANIAKOVÁ, M. Základy hlasové výchovy pro učitele I., 1995, s. 15.

⁸ TRKOVSKÁ, A. Hlasová hygiena na základní škole, 2012, s. 21

⁹ TRKOVSKÁ, A. Hlasová hygiena na základní škole, 2012, s. 21 – 22.

hlasový začátek je zapříčiněn prudkým roztažením hlasové štěrbiny, tímto unikne velké množství vzduchu. Hlasu nepřírozený tvrdý začátek neprospívá, ba naopak, velmi mu škodí, vyžaduje hodně svalové energie. Jeho časté používání vede i k poruše mluvního hlasu. Používá se pro vyjádření afektu.

1.2 HLASOVÉ PŘEDPOKLADY V JEDNOTLIVÝCH ETAPÁCH HUDEBNÍHO VÝVOJE DÍTĚTE¹⁰

1) Období od narození do ukončení 3. roku

Dítě se bezprostředně po narození projevuje křikem. Později začíná broukat, kolem třetího měsíce začíná období aktivního slyšení, mezi šestým a osmým měsícem dítě opakuje téže slabiku a napodobuje. Ve třech letech dítě ovládá jednoduché popěvky.

2) Období předškolního věku (4. až 6. rok)

Rozvíjí se sluch, tělesná motorika, dítě projevuje zájem o zpěv.

3) Období mladšího školního věku (6. až 10. rok)

Nastává tzv. etapa biologické a psychické akcelerace. Pěvecké výkony dětí se od sebe značně odlišují. Dochází ke zlepšení tonálního a harmonického cítění, stabilizuje se citové prožívání, dítě se tvořivě hudebně projevuje.

4) Období předmutační (10. až 12. rok)

Dotváří se neurosvalový systém hlasového orgánu, hudební schopnosti se stávají tvárnějšími, začíná se objevovat mutace.

5) Období mutační (12. až 14. rok)

Nastává pubescence (dospívání), mutace je již ve své vrcholné formě, hlasovým výcvikem lze urychlit a usnadnit její průběh.

6) Období pomutační (14. až 17. rok)

Dochází k dotváření hlasu, je slabší, méně výkonný a více unavitelný.

---

¹⁰ SLAVÍKOVÁ, M. Psychologické aspekty hlasové výchovy žáků základní školy, 2003, s. 55 – 60.

2 ČINNOSTI V HUDEBNÍ VÝCHOVĚ

Činnosti v hudební výchově je třeba vhodně kombinovat. Měly by se vzájemně doplňovat a navazovat na sebe. Dle mého názoru by hodina hudební výchovy měla být správně vyvážená a neměla by být zaměřena jen na jednu aktivitu.

V hudební výchově se můžeme věnovat instrumentálním činnostem, kdy používáme hudební nástroje. Dalším důležitým atributem hodiny hudební výchovy jsou hudebně pohybové činnosti, které kultivují hudebně pohybové reakce vyvolané hudebním vnímáním a přímým působením hudby. Také můžeme uplatnit poslechové činnosti. Dále je samozřejmě nutno zmínit pěvecké činnosti, ke kterým patří intonace, hlasová výchova a zpěv písní.

2.1 INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

Hra na hudební nástroje je nedílnou součástí hudební výchovy na základní i střední škole. Zajišťuje důležité psychologické momenty, je motivačním i aktivizačním prostředkem, který naplňuje spontánní touhu dětí po pohybu a zvuku.¹¹ Hra na hudební nástroje zcela přirozeně souvisí s řečí, zpěvem a tancem, také rozvíjí hudební vnímání, a to především smysl pro barvu tónu. Dětské hudební nástroje rozvíjí hudební tvořivost, je možné obměňovat rytmické i melodické motivy, dále mají žáci možnost improvizovat k danému předvětí odpovídající závětí. Mohou také vytvářet krátké instrumentální přede hry, mezihry, dohry či doprovody k písním. Hudebně vyspělejší žáci mohou improvizovat samostatné hudební motivy nebo témata.

K instrumentální hře se na školách používá nástrojů Orffova instrumentáře. Z bicích nástrojů jsou to jednoduché dřevěné tyčinky, tamburíny, kastaněty, dřevěná tlukátka, triangel, bubínek, dětské činely, prstové činelky, dětské tympány a gong. Děti se je naučí rychle ovládat k vyjádření rytmu i hře rytmického doprovodu. Mezi melodické nástroje patří metalofony (s kovovými destičkami), xylofony (s dřevěnými destičkami) a zvonkohry. Jako klasických hudebních nástrojů lze ve výuce použít klavír, housle, kytaru

---

¹¹ SEDLÁK, F. Didaktika hudební výchovy 2, 1979, s. 138.

akordeon nebo zobcovou flétnu. Děti, které ovládají hru na některé z těchto nástrojů, mohou zpestřit hodinu hudební výchovy spolu se spolužáky, kteří je doprovázejí hrou na Orffovy nástroje a zpěvem.

Hudební nástroje jsou také dobře použitelné při pohybovém projevu podle hudby, při sluchových i intonačních cvičeních a také jako názorné pomůcky při výuce hudební nauky.

2.2 POSLECHOVÉ ČINNOSTI

Poslech hudby je nepostradatelnou pomůckou pro poznávání hudby, kterou učitel může žákům reprodukovat pomocí hudebního přehrávače, ale také prostřednictvím vlastního zpěvu nebo hry na hudební nástroj. Hudební ukázky jsou využívány především v rámci dějin hudby. Cílem poslechových činností ve škole by měla být motivace dětí k poslechu a vnímání kvalitní hudby, důležité je také dokázat hudbu chápat a hodnotit, čímž je rozvíjen hudební vkus a estetické cítění.

Učitel by měl skladby k poslechu vybírat s přihlédnutím na věk i hudební vyspělost posluchačů. V nižších ročnících je vhodné volit ukázky k poslechu kratší, rychlejší, s výraznými kontrasty, později již skladby mohou být delší a složitější. Před poslechem skladby by měl nejprve učitel žákům představit autora, dobu, ve které žil a ve které skladba vznikla. Po samotném poslechu skladby by měli být žáci vyzváni, aby vyjádřili své dojmy a pocity, případně lze skladbu analyzovat z hlediska její struktury.

Schéma metodického postupu při práci s poslechovou skladbou má podle Jaroslava Herdena tři fáze: motivační, přípravné a pracovní. Motivační fáze by měla u dětí vzbudit zájem, ovlivnit jejich náladu i duševní rozpoložení. Učitel poskytne stručný komentář o skladateli a díle, může také navodit náladu, a to nejen hudebními, ale také nehudebními prostředky. Vhodný je například dialog, zaměřený k určitému tématu či problému, který daná skladba prezentuje. Přípravná fáze se týká hudebních činností, které mají napomoci vnímání určitých prvků v hudbě, například tempa, dynamiky nebo instrumentace. Pracovní fáze má další čtyři složky: orientační (1. poslech skladby nebo její části, dále může proběhnout beseda, tedy kratší rozhovor o vyslechnuté ukázce, zaměřený na prvotní dojem a jeho popis, zasazení hudby do imaginárního prostředí a času, kde se odehrává, pro koho

byla složena atd.), analytickou (využití zkušeností a znalostí žáků, při analýze skladby zaměříme pozornost na charakteristické hudebně výrazové prostředky), syntetickou (2. poslech skladby, žák si poslechem znovu ověří, co bylo předtím rozkryto analýzou, můžeme se zaměřit na celkové vyznění, výraz a náladu skladby). Následuje 3. poslech skladby, který je samostatný a uskutečnitelný až v následujících hodinách. Zaměřujeme se na celkový estetický prožitek.

Praktické provádění kvantitativního hodnocení určité kvality¹²

1. K danému účelu vyhovují nanejvýš jednominutové náladové homogenní ukázky. Příklady pro jednotlivé ročníky stáčíme na kazetu od nejjednodušších ke složitějším, začátky volíme s ohledem na hudební logiku, v závěru zvuk plynule stahujeme.

2. Provedená klasifikace se stává na určitou dobu modelem, další kvality (případně nové ukázky) s ním žák porovnává, zásoba zkušeností usnadňuje stále jemnější diferenciaci, stále složitější komplex operací může být do řešení zapojován automaticky. Spontánní charakter řešení prohlubuje emocionální sféru struktury osobnosti, je předpokladem motivace na vyšší úrovni, tzn. hlubšího zájmu o další kontakty s hudbou.

3. Pokyn k volbě odpovídajících stupňů dané řady může být formulován různě, u předškolních dětí volbou zabarvení kartiček (bílá, šedá, černá), u dětí staršího školního věku zakroužkováním číslic od jedné do pěti, např.:

1 pomalý – andante

2 spíš pomalý než rychlý – andantino

3 střední tempo – moderato

4 spíš rychlý než pomalý – allegretto

5 rychlý – allegro

4. Numerické hodnocení umožňuje vypočítávat průměry, tj. ověřit si jemnost diferencovaného vnímání konkrétní skladby, určité skladby ve srovnání s jinou skladbou, druhého poslechu po určitém (do jaké míry ideálním) časovém odstupu od prvního

¹² HERDEN, J., JENČKOVÁ, E., KOLÁŘ, J. Hudba pro děti. Vysokoškolská učebnice. Studium učitelství pro 1. stupeň základní školy, 1992, s. 173 – 174.

poslechu, chlapců – dívek, skladby známé – neznámé, skladby určitého stylového období apod. Výsledky jsou významné pro volbu dalšího postupu (podmínka úspěšné práce: učitel nepřistoupí k další látce, dokud nemá „změřeno“, že i průměrní žáci zvládli předchozí látku minimálně s 90% úspěšností), četnost poslechů, formu motivace, zadávání domácích úloh atd.

5. Dosud málo prozkoumané možnosti prohlubování diferencovaného vnímání v závislosti na prožitku a naopak nabízí prezentování ukázek z videozáznamů a dětská improvizace vlastních výrazově adekvátních miniútvárů s využitím elektronických klávesových nástrojů.

Poslechové činnosti by měly především formovat hudební citění žáků a ukazovat jim dosud nepoznané oblasti hudby.

2.3 HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

Nedílnou součástí komplexního (múzického) rozvoje žáků je kultivace hudebně pohybových reakcí vyvolaných hudebním vnímáním a přímým působením hudby.¹³ Hudebně pohybová výchova je součástí hudebních činností a každého hudebně výchovného procesu. Pomáhá k získání základních hudebních a pohybových znalostí a dovedností a také pomáhá k psychickému i fyzickému uvolnění. Emil Jacques Dalcroze (1865 – 1950), profesor hudby ženevské konzervatoře, již na počátku 20. století zdůraznil význam hudebně pohybové výchovy. Je autorem systému rytmické gymnastiky a hudebně pohybové improvizace, v němž vedl své žáky k vyjádření hudby a hudebního prožitku celým tělem. Hudebně pohybová výchova dětí i dospělých u nás čerpala také z folklóru a rozsáhlé literatury o něm díky sběratelům lidových písní, her a tanců (Bartoš, Sušil, Plicka, Erben, Zíbrt atd.).

V hudebním vnímání se odrážejí prvky melodické, rytmické, dynamické, tempové a harmonické. Tyto prvky jsou během svého průběhu organizovány a strukturovány. Vnímání hudby je provázáno pohybovými reakcemi, zvláště pokud je hudba

---

¹³ SEDLÁK, F. Didaktika hudební výchovy 2, 1979, s. 142.

charakteristická výrazným rytmem. Důležitý je také průběh melodie. Pokud je melodie táhlá, podněcuje vláčný pohyb, naopak melodie úsečná koresponduje s pohyby rychlejšími a živějšími.

U starších dětí a studentů gymnázií napomáhá hudebně pohybový a zejména taneční prvek, porozumět hudebnímu sdělení v širších souvislostech (v propojení s literaturou, výtvarným a dramatickým uměním, historií).¹⁴ Hudebně výchovný a vzdělávací proces se uskutečňuje ve dvou sférách, a to tehdy, když žáci během vyučovacího procesu získávají nové poznatky a následně osvojené poznatky je vedou k vlastnímu aktivnímu a tvořivému projektu. Tyto dvě sféry se vzájemně prolínají a podmiňují a jejich úroveň je závislá na množství a kvalitě získaných teoretických poznatků a také na tvůrčích a motorických schopnostech jedince. Hudebně pohybové činnosti vytváří dostatečný prostor pro aktivizaci žáka a uplatnění jeho individuality a stávají se tak zdrojem aktivního a tvůrčího projevu žáků. Důležité je, aby učitel dokázal zaktivizovat děti pro tvořivou práci v hodinách hudební výchovy.

Při hudebně pohybových činnostech je nutné brát v potaz výraz a prostorové řešení. Schopnost orientovat se v prostoru napomáhá přesnějšímu provedení pohybového prvku s odpovídajícím projevem.¹⁵

Obsahovou náplň hudebně pohybové výchovy můžeme chápat v těchto dvou rovinách, které spolu těsně souvisejí a logicky se prolínají a doplňují¹⁶

1. Oblast pohybové výchovy – elementární pohybový prvek:

-pohyb melodie (pohybem ruky naznačujeme: melodie stoupá, klesá, zní ve vysoké – hluboké poloze atd.)

-taktovací technika

-napodobovací hry (jak se na co hraje)

-pohybové hry vyjadřující obsah říkadla, básně, literární předlohy (Hra na hada, Kolo, kolo mlýnský atp.)

¹⁴ KNOPOVÁ, B. Činnosti hudebně pohybové v systému hudebního vzdělávání na ZŠ a SŠ, 2005, s. 47.

¹⁵ dtto, s. 12.

¹⁶ dtto, s. 18.

2. Oblast taneční výchovy – elementární taneční prvky

-osvojení základních tanečních prvků – chůze, krůčky běhové, poskoky, pérování

-osvojení tanečního kroku ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu

-taneční hry

-improvizace

Využití hudebně pohybového prvku ve výuce¹⁷

1. Napomáhá k osvojení hudební teorie (vnímání pohybu melodie, dynamiky, tempa, formálního členění aj.).

2. V propojení s písní (lidovou i umělou) – vede k tanečnímu ztvárnění, taneční hře.

3. V propojení s literární předlohou (výtvarným dílem) – s využitím prvků dramatické výchovy umožňuje vyjádřit obsah adekvátním pohybovým prvkem.

4. V propojení s poslechovou skladbou vede k pochopení formální a obsahové stránky díla, k pochopení hudebně vyjadřovacích prostředků.

Hudebně pohybovou výchovu můžeme ve výuce uplatnit se záměrem poznávacím, může také ale fungovat jako prostředek relaxace. Nabízí se využití historických, lidových i cizích tanců a pohybových her s hudbou. Vždy záleží na preferencích učitele a žáků.

---

¹⁷ KNOPOVÁ, B. Činnosti hudebně pohybové v systému hudebního vzdělávání na ZŠ a SŠ, 2005, s. 24.

3 PĚVECKÉ ČINNOSTI

Pěvecký hlas je vyvolán prostřednictvím určitého prapůvodního duševního stavu a prostřednictvím celé řady tělesných funkcí.¹⁸ Pěvecké činnosti by měly tvořit hlavní složku hudební výchovy na základních i středních školách, protože nejvíce rozvíjí hudebnost žáků. Mezi pěvecké činnosti řadíme intonaci, hlasovou výchovu a zpěv písní.

3.1 INTONACE

Čistá intonace je podmíněna nejen přesnou intonační představou, ale také správnou hlasovou technikou. Intonační představa souvisí s rozvojem především tonálního a harmonického cítění, je podmíněna rozvojem hudební paměti a představivosti.¹⁹ Pěvecká představa se vytváří aktivním zpěvem a postupně se formuje nabývajícimi zkušenostmi.

V intonaci rozlišujeme metody tonální a intervalové. Tonální intonační metody jsou orientovány na tonální cítění, tedy na schopnost chápat tonální vztahy v melodii. Každý tón je zde chápán ve vztahu k tónice a k tónickému kvintakordu. Tyto metody jsou nejvhodnější pro intonaci výrazně tonálních melodií, v nichž se chromatické tóny vyskytují jen ojediněle. Mezi tonální intonační metody řadíme především solmizační metodu Tonic-sol-fa, jejíž autorem je Quido z Arezza, dále pak metodu Maxe Battkeho a metodu opěrného trojzvuku Bohumila Čeňka. K metodám bez solmizačních slabik patří tonální písňová metoda Ladislava Daniela a nápěvková metoda Františka Lýska.

František Lýsek svou nápěvkovou metodu zpočátku označoval jako metodu intervalovou. Ukázalo se však, že princip nápěvků vychází z myšlenky Quida z Arezza. Nápěvky konkretizují představu daných stupňů prostřednictvím dvanácti intervalově a tonálně charakteristických počátků lidových písní. Nápěvek má sloužit jako prostředek k vytvoření představ a je používán jen do té doby, než dojde k získání jednotlivých představ.

---

¹⁸ HUSLER, F., RODDOVÁ-MARLINGOVÁ, Y. Zpěv: Vrozené fyzické vlastnosti hlasového orgánu, 1995, s. 12.

¹⁹ TICHÁ, A. Hlasová výchova v dětském sboru, 2004, s. 74.

Tonální písňová metoda Ladislava Daniela se u nás rozšířila v padesátých letech. Vychází z předpokladu, stejně jako metoda Františka Lýska, že původní funkční účinnost relativních solmizačních slabik vymizela a že slabiky nevyvolávají spolehlivě představy tonálních vztahů v daném tónovém celku. Pracuje proto s opěrnými písněmi, které žáci znají a jejichž počáteční tón si dokážou bez problémů vybavit. K usnadnění orientace v notovém zápisu slouží tóninový klíč, tedy tónický kvintakord zapsaný za klíčem a předznamenáním na počátku skladby. Na začátku je důležité teoreticky rozebrat melodii, je nutné určit tóninu, takt, volné nástupy (stupně nastupující skokem). Dále je třeba vybavit si počáteční tón pomocí opěrné písně.

Intervalová metoda spočívá v dovednosti intonovat od jakéhokoli tónu vzestupně i sestupně jakýkoli interval. Melodie se intonuje jako postupný sled intervalů. Opěrnou pomůckou mohou být například začátky lidových písní. Tato metoda je poměrně obtížná a vyžaduje značný stupeň abstrakce i teoretických znalostí, není proto příliš vhodná pro výuku na základní škole. Používá se spíše v odborném hudebním vzdělávání.

Ze zahraničních metod patří k nejznámějším metoda Kodályova. Zajímavostí je, že ji nevytvořil sám Zoltán Kodály, nýbrž nejlepší maďarští pedagogové z jeho iniciativy a na základě jeho pokynů. Charakteristickým rysem této metody je pěvecká imitace. Každý nový intonační problém se probírá po seznámení s písňovým příkladem. Volný nástup si žáci vybavují jako tonální vztah, který je již pevně zakotvený v jejich hudební představě na základně mnohokrát opakované písně. Pomůckami jsou relativní solmizační slabiky a fonogestika.

Tvořivá intonace je zajímavou cestou k upevnění tonálních vztahů. Je to hra s tóny v určitém tónovém prostoru, který vyvodíme ze známé písně. Tento prostor může představovat jeden tón, který lze rytmicky obměňovat, ale mohou to být tóny dva i více. Žák zkouší tóny mezi sebou kombinovat, střídá je, opakuje, mění jejich pořadí a délku. Výsledkem by měla být ucelená melodie, která má určitou délku a jasný počátek a konec. Zpočátku jsou děti schopny provést pouze rytmickou obměnu melodicko-rytmických modelů, obtížnější melodická obměna vyžaduje aktivní práci s hudební představou výšky tónu a rozvinuté hudební cítění.

Fonogestika nebo pohyb ruky může děti dovést k melodické změně. Dítě rukou naznačuje jednotlivé stupně melodie a tonální vztah se mu vybavuje podle tvaru ruky a používá solmizace.

3.2 HLASOVÁ VÝCHOVA

Důležitým předpokladem hlasové výchovy jsou zdravé hlasy, rozvinuté úměrně k věku dítěte, nenarušené nesprávným zacházením a také nepostižené patologickými změnami organismu. Nezastupitelnou roli má také zpěvnost žáků. Nutno říci, že zpěvnost není vrozená vlastnost, ale vychází ze schopností, které je třeba systematicky rozvíjet. Dalším předpokladem správné hlasové výchovy je odborně vzdělaný učitel hudební výchovy.

Učitel musí mít na mysli:²⁰

- 1) Schopnosti, možnosti a dosavadní dovednosti hlasů žáků tohoto věku.
- 2) Cíl dětský hlas rozvíjet. Při zvětšování rozsahu hlasů a jejich dynamické pružnosti si musí počínat opatrně, dobře si uvědomit, že rozsah není všechno, co tvoří kvalitu zpěvního hlasu.
- 3) Rozvinout hlasy žáků natolik, aby ve vyšších ročnících bylo možno s nimi reprodukovat jednodušší umělé, sborové skladby (tj. vybavit je potřebnými pěveckými dovednostmi a návyky v rozsahu asi půldruhé oktávy).

V oblasti hlasové výchovy jsou velmi důležitá hlasová cvičení, při kterých se budují dovednosti a návyky hlasové techniky. Hlasová cvičení existují různá: *snadná, těžší a složitá*, dále *ménětónová, vícetónová, postupová, rozkladová a kombinovaná*.²¹ Můžeme je zpívat na slabiky, vokály, slova, krátké věty atd. Jejich zařazení je závislé na momentální hlasové vyspělosti žáka. Pro zpěváka – začátečníka je důležité pomoci mu při pěveckých cvičeních prostřednictvím představy, jako je např. zívání či zakusování do jablka, aby byl schopen uvolnit čelist.²²

Přístup k hlasovým cvičením má tyto obecné zásady: vzpřímený postoj, uvolněné tělo a hrdlo, pocit pohody, správný pěvecký nádech a uklidnění nadechnutého vzduchu, rty

²⁰ SEDLÁK, F. Didaktika hudební výchovy 2, 1979, s. 243.

²¹ VRCHOTOVÁ-PÁTOVÁ, J. Hlasová výchova pro studující na PI, 1963, s. 24.

²² TRKOVSKÁ, A. Hlasová hygiena na základní škole, 2012, s. 38.

vysunutě mírně dopředu (jako při mluvení), tón zaznívající nejprve v představě, teprve pak se uplatní měkkým hlasovým začátkem, ústa otvíraná spíš na výšku než šířku, koncentrovaný zvuk, brada a celá dolní čelist klesající při vyslovování volně dolů a jazyk ve svém výchozím postavení měkce položen na dně úst.²³

Příklady hlasových cvičení²⁴

- 1) Navozování měkkého hlasového začátku:
  - a) Správný pěvecký nádech a uklidnění dechu.
  - b) Představa tónu (intonace a kvality) před fonací.
  - c) Příprava artikulačního ústrojí (tvaru úst, rtů). Formuje se současně s představou tónu.
  - d) Ověřit tón v rezonanci zpěvem zavřenými ústy a rozvinout např. do vokálu "o". Linka rezonance nesmí být porušena, vokál je na ní jakoby zavěšen.

Cvičení ménětónová:

- 2) Cvičení shora dolů.
- 3) Cvičení s opakovanými tóny.
- 4) Cvičení jednotónová.
- 5) Cvičení v rozsahu sekundy.
- 6) Cvičení v rozsahu tercie.
- 7) Cvičení v rozsahu kvarty.
- 8) Cvičení v rozsahu kvinty.

---

²³ Uvádí ve své knize Didaktika zpěvu pro sólisty, sborové pěvce a budoucí pěvecké pedagogy Vrchotová-Pátová.

²⁴ VRCHOTOVÁ-PÁTOVÁ, J. Hlasová výchova pro studující na PI, 1963, s. 26.

Cvičení vícetónová:

- 1) Stupnicové postupy.
- 2) Rozklady.
- 3) Skoky.
- 4) Cvičení kombinovaná.
- 5) Progrese – náročnější cvičení, která můžeme začít zpívat například od tónu c, dále pokračujeme tóny d a e. Následuje cvičení od tónu d, e a f atd.

Pěveckotechnická cvičení pro soudobou hudbu²⁵

Jestliže se v jakémkoli oboru objeví něco nového, je logické, že to vyvolává další novosti: nové druhy látek inspirují módní návrháře k novým modelům (a samozřejmě naopak!), potřeby moderního stavebnictví žádají nové materiály, novou technologii práce s nimi atd.

Právě tak logicky zní, že nové současné skladby, používající nové kompoziční techniky s netradičními nároky na pěveckou techniku, by měly být také připravovány odpovídajícím způsobem. Moderní pojetí techniky a výchovy pěvce, který zpívá náročné soudobé skladby, by mělo vycházet z přesvědčení, že se nelze obtížným problémům soudobých skladeb věnovat až tehdy, kdy se objeví na konkrétní skladbě, kterou má pěvec studovat.

Prvky moderní vokální techniky by měly obohacovat i rozezpívání a rozeslyšení na začátku každodenního studia. Zpěv technických cvičení tohoto druhu by měl být v pracovním programu systematický. Pěveckotechnická náročnost vokálních skladeb může spočívat v náročné intonaci (nezvyklé obraty, vršení stejných intervalů, vzdálené tóny – velké skoky, instrumentální vedení hlasů, velký rozsah, opakované tóny v nevýhodné poloze apod.), v složitém příliš bohatém rytmu, který jde svými akcenty proti akcentům mluveného slova. Neméně náročné mohou být požadavky na plasticitu dynamiky, ať už jde

---

²⁵ VRCHOTOVÁ-PÁTOVÁ, J. Didaktika zpěvu pro sólisty, sborové pěvce a budoucí pěvecké pedagogy, 2002, s. 33 – 35.

o její rozsah od ppp až po fortissimo, náhlé dynamické změny nebo delší pasáže ve stejné síle.

V neposlední řadě mohou být velké nároky na pěveckou techniku způsobeny novými kompozičními postupy: aleatorikou, seriální technikou, tzv. zahušťováním akordů nebo zmíněným již vršením stejných intervalů (u mnohých skladatelů analýzou jejich díla zjistíme, že některý interval mají zvlášť v oblibě – patří to k jejich skladatelskému rukopisu – v takovém případě neváhají používat svého „oblíbence“ i v hustém sledu). Ke všem těmto požadavkům je možné vytvořit odpovídající cvičení – tak jako je důležité cvičit a upevňovat v návyk melodické úryvky v dur i moll. Použít lze například melodie, v nichž se střídá tónika s dominantou (pro pregnantnost závěrů). Právě tak můžeme cvičit i řadu malých tercií nebo kvart.

Někdy se vyskytnou ve vokálních skladbách „záludnosti“ z hlediska deklamace. Ve vokálním díle například Josefa Bohuslava Foerstra nenajdeme neshodu v umístění slovních a hudebních akcentů. Vzdělanost, kultivovanost a mistrovství zde vytvořilo přímo vzorovou jednotu literární a hudební složky díla. Ne každá vokální skladba se však takovou jednotou může pochlubit. A některé vokální skladby dokonce obsahují úmyslné, funkční – něco charakterizující deformace. V takovém případě cvičíme nejprve úplně bez akcentů, abychom zabránili stahování hrdla (nebezpečí u těch zpěváků, kteří by hned chtěli dělat výraz, nebo by je proti zvyku umístěné akcenty i unavovaly).

Zmiňme se ještě o tom, že nejen ve starých, ale i v nových současných skladbách se objevuje množství melismat, různých koloratur, a to jednak na text, jednak na pouhý vokál. Kvůli intonaci a rytmické přesnosti jsou tyto skladby či jejich úseky procvičovány na slabiky, např. la, ne ju apod., přičemž je zdůrazňováno pesante: la – ha – ha atd. Řada žáků na této přechodné etapě nácviku však zůstává. Je to chybné. Stačí však víc vyklenout patro („jako při zívání“), snažit se obnovovat na každém tónu vždy jen vokál a přebytečné „hahání“ zmizí.

Požadavky kladené na řeč nebo zpěv z hlediska hlasové kultury²⁶

- 1) Vyžadujeme zdravý zvuk (nechraptivý, neunavený, hygienicky správně tvořený, aby na první poslech bylo jasné, že jeho tvoření neničí hlasové ústrojí. Zvuk plynoucí nenuceně, bez násilného překonávání překážek, svědčící o duševní uvolněnosti a chuti, s jakou je tvořen.
- 2) Vyžadujeme zvuk tvořený ve vyhovující poloze, s optimálním využitím rezonance, tedy zvučný (to neznamená silný), nosný, barevně bohatý (maximálně vybavený alikvotními tóny), znějící lidskému sluchu příjemně (ne například ostře, řezavě apod.)
- 3) Vyžadujeme hlasový projev schopný výrazové modulace, významových akcentů a správné, obsahové stránce odpovídající intonace. (Pojem intonace se týká jak zpěvního, tak i mluvního projevu. Pro oba druhy projevu existuje intonační norma: pro zpěv předepsaný notový zápis, pro řeč nikoliv slangová, periferní, ale ušlechtilá intonace bez vulgárního vyzpěvování koncovek apod.)
- 4) Vyžadujeme výrazně, především přesně přetlumočený obsah prostřednictvím zřetelné, srozumitelné artikulace.

Prostředky cílevědomého budování kultivovaného hlasu jsou tyto:²⁷

- a) Dechová technika. Znamená to správné, přirozené dýchání, ovšem uvědomělé, kdy se s dechem pracuje ekonomicky, správně se odměřuje množství nadechnutého vzduchu, kdy členění mluvní fráze je ovládáno myšlenkou, její délkou, výrazem, intenzitou, jakou se má sdělit.
- b) Technika tvoření hlasu, a to zejména hlasových začátků (norma: měkký hlasový začátek).

²⁶ SEDLÁK, F. Didaktika hudební výchovy 2, 1979, s. 234.

²⁷ SEDLÁK, F. Didaktika hudební výchovy 2, 1979, s. 235.

- c) Artikulační technika. Znamená to přesnost, zřetelnost a rezonantnost souhlásek a vokálů a správnou vazbu (spojování hlásky, kterou slovo končí, s hláskou následujícího slova).
- d) Využití obsahu mluveného slova. To znamená sledovat hlasový projev a z obsahu navozovat jeho zjemnění, zpevnění apod. K tomu někdy může přispět i vhodná, vkusně řízená dramatizace některého textu.
- e) Vzory okolí. Jsou to nejprve rodiče, pak učitelé, kteří mají základní vliv na rozvoj kvality hlasového projevu člověka. Své vlivy uplatňují také spolužáci. Velmi důležitou úlohu zde hraje vliv životního prostředí a zájmová orientace (divadlo, koncerty, výstavy apod.).

K hlasové výchově patří také dechová technika, protože kvalita zpěvu závisí na správné dechové funkci. Proto je třeba dýchání cvičit. Na dýchání je patrný tělesný i duševní stav člověka, tedy jeho nálada. To je také nutné brát v potaz při dechových a pěveckých cvičeních. V pěveckém dechu rozeznáváme tři fáze: nádech, uklidnění dechu a výdech. Před cvičením je třeba uvést celé tělo do nádechového postavení. Cvičíme vstoje, paže a ramena uvolněny, jakoby zavěšeny, hrudník křečovitě nevypínáme.²⁸

Nezastupitelnou úlohu má v oblasti dýchání ve zpěvu nádech. Nadechovat můžeme nosem, ústy nebo nosem a ústy současně. Nenadechujeme příliš mnoho, protože velké množství dechu nelze zvládnout, při zpěvu pak s tóny uniká přebytný vzduch a organismus se unavuje. Ve fázi uklidnění dechu jde o to, aby byl nadechnutý vzduch uklidněn, koncentrován, připraven pro ovladatelný a kvalitní výdech. V tomto okamžiku se ani nenadechujeme ani nevydechujeme, soustředujeme se na následující fázi, tedy výdech, kterým tvoříme tón. Začátek výdechu musí být měkký, celek výdechu musí být ovládaný a bez nárazů. Důležitá je především kvalita nádechu a uklidnění nadechnutého vzduchu. S výdechem souvisí dechová opora, což je způsob výdechového pohybu, při němž se ušetří co nejvíce výdechového vzduchu. Dechová cvičení není vhodné provádět příliš dlouho, mechanicky, stereotypně a samoúčelně.

---

²⁸ VRCHOTOVÁ-PÁTOVÁ, J. Didaktika zpěvu pro sólisty, sborové pěvce a budoucí pěvecké pedagogy, 2002, s. 18.

Mezi pěvecké techniky patří také technika artikulační. Artikulační technika představuje správnou, přesnou, pohotovou a srozumitelnou výslovnost. Věnujeme pozornost a péči jednotlivým vokálům (samohláskám), dbáme o to, aby byly zvukově i barevně vyrovnané, ale aby zároveň nebyl setřen nebo zastřen jejich charakter, například výrazného „o“ nebo „e“ apod.²⁹

Sykavky nesmíme vyslovovat dlouze, aby se zpěv nevyznačoval přílišným sykotem. Zároveň je však nesmíme potlačovat, aby nezněly šiřlavě. Sykavky vyslovujeme rychle, ale určitě, zřetelně a rychle přecházíme na vokál. Koncovky, tedy souhlásky na konci slov, nepolykáme, nevyrážíme, ale zřetelně a měkce vyslovujeme.

Metodické chyby vedoucí k fyzickým a psychickým blokům

- a) Přetěžování určité hlasové složky dlouhodobě užívaným jednostranným cvičením, podobně působí i nadměrné používání nápravného cviku. Problémem obou těchto chybných metodických kroků je přetížení některého svalu či svalového komplexu. Jednostranným cvičením se některé dlouhodobě přetížené svaly funkčně vydělí z komplexu, a tím se poruší jejich koordinace s ostatními svaly pěveckého aparátu.
- b) Přehnaná intenzita způsobu provádění hlasových cvičení. Přehnaným vyslovováním konsonant, kterým mělo být docíleno správné výslovnosti, se může docílit pravého opaku. Tyto pohyby mluvidel postupně rozbijí jednotu propojení artikulačního aparátu s dechem. Nezbytná je proto přiměřená artikulace.
- c) Dril a mechanické provádění hlasových cvičení je často příčinou povrchního a nezaujatého zpěvu. Tento návyk a s ním i ztráta hlasové identity ovlivňují pěvecké dovednosti i v budoucnosti.
- d) Ztráta emocionálního zaujetí zpěváka při tvoření tónu souvisí s využíváním pohybu v pěvecké výchově, kde může dojít ke ztrátě propojení mezi pohybem a hlasem. Důležitá je proto motivace pohybem, jejímž cílem je navodit komplexní psychosomatický pocit (např. navodí volnost žeber, prohloubený nádech atp.). Podmínkou je uvědomování si bezprostředního sluchového a tělového zážitku.

²⁹ VRCHOTOVÁ-PÁTOVÁ, J. Didaktika zpěvu pro sólisty, sborové pěvce a budoucí pěvecké pedagogy, 2002, s. 36.

- e) Popisné návody a rady „jak na to“ pouze sdělují výsledek, opomíjejí však proces objeovávání. Vhodnější je proto pokyn, k jehož obsahu se děti dopracovaly na základě svého prožitého psychosomatického poznatku.
- f) Přetěžování žáka nepřiměřenými požadavky není vhodné. Učitel by měl znát schopnosti svých žáků a podle toho s nimi i pracovat.
- g) Přehlížení chyb, absence permanentní diagnostiky a prosazování pouze jedné metody může vést k zablokování nebo dokonce poškození zdravého vývoje hlasů žáků.
- h) Časté přerušování a opravování chyb se dopouští pedagog, který očekává okamžité precizní výsledky svých žáků. Důslednost je opodstatněná především tehdy, požadujeme-li od dětí dovednosti, které již zvládly a pouze z pohodlnosti nebo nepozornosti je neprovádějí správně. Při nácviu nové dovednosti je však vhodné některé drobné nedostatky přehlédnout a nenarušit tak spontaneitu zpěvní funkce. Přílišnou kritikou je navíc podryváno zpěvákovo sebevědomí. Řešením je proto předvést žákům správné a špatné provedení nacvičované hudební fráze, aby sami poznali, v čem chybovali.
- i) Nerespektování mutačních a jiných projevů hlasové indispozice může mít vážné důsledky na další hlasový vývoj dítěte.

3.3 ZPĚV PÍSNÍ

Technicky správný zpěv má být cílem hlasové výchovy. Zpěvem by se mělo rozvíjet, otužovat a šetřit hlasové ústrojí. Důležité je, aby se žákům dobře zpívalo a mohli se tak věnovat nejen obsahu písně, ale také přednesu a výrazu. Zpěv by měl být samozřejmě i po vnější estetické stránce bez závad.

Velice důležitou roli má při zpěvu správné nasazení tónu. Jedná se o vzájemnou polohu hrtanu a jazyka a následnou kvalitu hlasu při zaznění tónu. Tón nenasazujeme z prsou ani z hrdla, ale vědomě se snažíme o otevření hrdla nejenom vpředu, ale také odzadu. Koutky úst je nutno rozevřít a současně nechat bradu hluboko klesnout. Po nasazení tónu dbáme na to, aby byl tón správně podepřen. Umění dýchání má zde klíčový

význam, plíce by měly být dokonale naplněny vzduchem. Ve stejném okamžiku je třeba hrud' zvednout a břicho současně vtáhnout.

Ve zpěvu používáme k dosažení potřebné funkce hlasového ústrojí nejrůznějších pokynů, které prostřednictvím konkrétních představ vyvolávají komplexy žádaných pohybů.³⁰ Nezastupitelnou úlohu má před samotným zpěvem písní rozezpívání. Je vhodné jej začít ménětónovým cvičením, které uvolní především střední polohu. Teprve poté je vhodné uvolnit (např. rozloženými akordy) celý rozsah. Vhodná jsou na začátku cvičení shora dolů, naopak nevyhovující jsou jako první cvik stupnice, protože kromě velkého rozsahu přinášejí pro rozezpívání řadu dalších problémů (např. intonačních, v dechové ekonomice, problém přechodných tónů aj.). Rozezpívání vždy začínáme legatem, až poté uplatňujeme další druhy zpěvní artikulace. Zpívat můžeme v legatu (vázaný, plynulý zpěv dvou a více tónů), v portamentu (zpěv neseně shora dolů, nebo opačně s pomyslnou řadou mezitónů), v glissandu (zpěv neseně shora dolů. Nebo opačně – podobně jako u portamenta, ovšem řada mezitónů zní v síle hlavového tónu), v ripetutu (způsob členění tónů je ve frázi rozdělen po dvou notách spojených obloučkem, první tón každé dvojice je opakováním předchozí noty), ve staccatu (ostrý a krátký zpěv s označením tečky nad nebo pod notou) a v tenutu (přísné dodržování hodnoty not označených vodorovnou čárkou nad nebo pod notou, tóny jsou nasazovány s jemným důrazem). Při zpěvu můžeme také využít držené tóny, tedy přechod z jednoho dlouhého tónu na druhý na poslední chvíli, aby zněl každý tón rovnocenně zvukově i délkou.

V každém případě je však účelné začínat rozezpívání vždy mp, mf – tedy v té dynamice, v jaké se sám hlas nenásilně ozve, teprve průběhem rozezpívání můžeme citlivě přidávat na síle.³¹ Nejvhodnější pro rozezpívání je střední tempo, tedy ani příliš rychle, ani příliš pomalu. Pravidelně také střídáme cvičení durová a mollová.

Pro čistý zpěv je nezbytný hudební sluch, který umožňuje rozlišit jednotlivé vlastnosti tónu, tedy délku, sílu, barvu a výšku a vyposlouchat jejich vzájemné vztahy. Dále je důležitá hudební paměť, která uchovává vědomí předešlé hudební zkušenosti a také hudební představivost, při níž dítě v duchu slyší a záměrně ovládá v paměti uložené hudební zkušenosti. Zásadní význam má také rytmické cítění (umožňuje emocionálně

³⁰VRCHOTOVÁ-PÁTOVÁ, J. Didaktika zpěvu pro sólisty, sborové pěvce a budoucí pěvecké pedagogy, 2002, s. 27.

³¹VRCHOTOVÁ-PÁTOVÁ, J. Didaktika zpěvu pro sólisty, sborové pěvce a budoucí pěvecké pedagogy, 2002, s. 29.

prožívat rytmus, metrum a pulzaci) a tonální cítění, tedy schopnost cítit vztah jednotlivých tónů k tónickému kvintakordu.

Jaké jsou příčiny dětské nezpěvnosti? Dnešní matky svým dětem nezpívají. Při jednohlasém zpěvu dítě naslouchá zpěvu a spokojeně si pobrukuje. Poslech reprodukované hudby sice také vnímá, ale vícehlasá hudba je pro ně složitá a špatně se v ní orientuje. V rodinném prostředí se nepodporuje zpěv dětí, děti svým zpěvem rodiče spíše ruší. Děti nejen nezpívají, ale neumějí ani zněle mluvit. Malá fyzická zdatnost a chybné držení těla jsou důsledkem nedostatku přirozeného pohybu. Svaly nejsou dostatečně elastické a výkonné, snížená fyzická vybavenost omezuje zejména dýchání. Dalším důvodem dětské nezpěvnosti je také mluva na úkor zpěvu, nízká poloha mluvního hlasu a křik. Malé děti zpočátku užívají hlas správně. Při pláči, smíchu, zavýsknutí či údivu posilují svůj dech a jeho součinnost s hlasivkami. S mluvou ale začnou více používat nižší hlasovou polohu a s ní i hrudní znění. Jestliže děti nezpívají, jejich hlas postupně ztrácí jas a lehkost, později i schopnost tvořit vyšší tóny. Dalším faktorem je pasivní přijímání hudby a nesprávné pěvecké vzory. Děti přestanou správně používat hlas, prostřední je nepodněcuje k přirozenému zpěvu. Mohou si osvojit nesprávné způsoby tvoření hlasu, například tvrdé hlasové začátky. Dětský hlas je tímto způsobem zpěvu narušován. V neposlední řadě má svůj vliv na nezpěvnost žáků neodborné vedení v mateřské a základní škole. Někteří učitelé nechají své žáky zpívat příliš silně v nízké hlasové poloze písně malého hlasového rozsahu. Zpěv žáků se může zlepšovat v případech, že je cvičena sluchová pozornost a rozvíjen hudební sluch.

Zásady používání zpěvního hlasu³²

Zásady hlasové hygieny jsou totožné pro děti i pro dospělé. Hlasová hygiena se týká zpěvního i mluvního hlasu a dodržování zásad pro mluvní hlas je nezbytné pro rozvoj hlasu zpěvního. Správně prováděný zpěv upevňuje a zkvalitňuje mluvní hlas. Důležitá je také duševní hygiena, pod kterou spadá spánek, správně rozvržený pracovní režim dne, odpočinek, vhodná životospráva a kladně působící pracovní prostředí.

---

³² ³² TRKOVSKÁ, A. Hlasová hygiena na základní škole, 2012, s. 28 – 30.

Hlasu prospívá tzv. hlasový klid, kdy si určíme jeden den v týdnu a necháme hlas odpočinout a zregenerovat. Hlas naopak trpí v zakouřeném prostředí, jež mu neprospívá stejně jako kouření, kterým hlas drsní a sliznice v hlasovém ústrojí hrubnou.

Mezi zásady technicky správného dýchání patří:

- 1) Vyvarovat se každého mechanicko-metodicky prováděného umělého dýchání.
- 2) Nepumpovat plíce plně vzduchem, tón nebude silnější ani nosnější a dech rovněž delší nebude.
- 3) Nenabírat přílišné množství vzduchu do plic.
- 4) Spotřeba dechu by měla být co nejmenší.
- 5) Hlasivky mají kmitat nezávisle na dechovém proudu.
- 6) Naučit se co nejdříve správně vydechovat, pak nadechovat.
- 7) Tón musí být správně nasazen.
- 8) Neztrácet mnoho času s němými dechovými cvičeními.
- 9) Zpěvní dýchání by mělo tělo zušlechťovat a zlepšovat jeho formu. Pokud je naopak deformuje, je to špatné.

Spolu s dechovými cvičeními jsou cvičení hlasová důležitou součástí logopedické prevence. Tím, že se budeme řídit zásadami hlasové hygieny, předcházíme poruchám hlasu. Zásady hlasové hygieny:

- 1) Vytřetraná místnost.
- 2) Nekřičet, šetřit hlasivky.
- 3) Používat měkké hlasové začátky.
- 4) Nekašlat naprázdno.
- 5) Nezdržovat se v zakouřených prostorách.

Mezi zásady hlasové hygieny také patří:

- 1) Zpívat vždy ve vytřetrané, nepřetopené místnosti.

- 2) Přestat zpívat dříve, než cítíme únavu. Zpívat častěji, ale v kratších úsecích.
- 3) Nepřepínat hlas – v poloze ani v dynamice
- 4) Vyvarovat se tvrdých hlasových začátků, a to při zpěvu i mluvě.
- 5) Nezpívat při hlasové indispozici, únavě, šetřit se po nemoci.
- 6) V horku nekonzumovat ledové nápoje, zmrzlinu, prudké změny teploty hlasivkám škodí.
- 7) Zlozvyk zbytečného odkašlávání před zpěvem namáhá hrtan a překrývá sliznice.
- 8) Nepřehánět péčí o hlas, zdravě se otužovat.
- 9) Při cvičení uplatňovat studijní dynamiku a hlasovou polohu (užívat transpozice). Šepot může hlas poškodit.
- 10) Dbáme přiměřenosti výběru zpěvního materiálu.
- 11) Před zpěvem pravidelně provádíme rozezpívání.

4 VÝZKUM

Cílem výzkumu bylo zjistit, jak probíhají hodiny hudební výchovy na základních školách a gymnáziích a jak se vzájemně liší. Vybrány byly 25. a 26. základní škola v Plzni. Z gymnázií bylo vybráno Masarykovo a Mikulášské gymnázium v Plzni. Aby bylo zastoupení ve skupinách na jednotlivých školách co možná nejširší, byly dotazníky rozdány na celý druhý stupeň (v případě gymnázií v rozmezí primy až kvarty). Z hodnot získaných z dotazníků byla vytvořena hodnocení na porovnání několika kritérií týkajících se hudební výchovy. Jelikož ne všechny dotazníky byly vyplněny zodpovědně, musely být tyto dotazníky z hodnocení vyřazeny. Jednalo se například o neúplně vyplněné dotazníky nebo o nepochopení dotazu a následné zaškrtnutí více odpovědí, které se vzájemně vylučují. Patrné jsou rozdíly nejen mezi jednotlivými typy vzdělávacích institucí, ale i mezi dívkami a chlapci, a to především u oblíbenosti hudební výchovy a volbou mezi zpěvem, poslechem a studiem dějin hudby.

Dotazník je zaměřen na průběh pěveckých činností na základních školách a gymnáziích. Z výsledků vyplynulo, že právě pěveckým činnostem je na obou typech škol věnováno více času než dějinám hudby a poslechu hudby. Každé pěvecké činnosti by mělo předcházet rozezpívání. Ukázalo se však, že na základních školách učitelé své žáky rozezpívávají zcela výjimečně. Naopak na gymnáziích však učitelé studenty rozezpívali častěji. Při zpěvu převažovaly jednoznačně písně umělé, lidové písně byly zpívány ojediněle. Zajímavým, ale smutným poznatkem bylo, že většina dívek i chlapců mimo školu nezpívá.

U některých otázek jsme dospěli k takovým závěrům, které bychom mohli ještě dále rozvést. Například, jak je možné, že dívky a chlapci ze stejné třídy zpívají různé písně, nebo že během roku odezpívali různé počty písní. Za zmínku také stojí vyhodnocení otázky, kde studenti zpívají, pokud nejsou ve škole.

Vzhledem k rozmanitosti a velikosti dotazované skupiny můžeme považovat výsledky za objektivní.

4.1 METODIKA VÝZKUMU

Nejprve jsem vytvořila dotazník o dvanácti otázkách. První čtyři otázky obsahují základní demografické údaje, tedy věk respondenta, školu, kterou v současnosti navštěvuje, ročník a pohlaví. Následuje série otázek zaměřená na pěvecké činnosti v hudební výchově, tedy na zpěv v hodinách hudební výchovy, rozezpívání, zpěv jako důležitou či nedůležitou součást HV, oblast, které je věnováno nejvíce času, počet zpívaných písní, žánr převažujících písní a vnímání hudební výchovy jako oblíbeného, či neoblíbeného předmětu. Poslední otázka zjišťuje mimoškolní pěvecké aktivity žáků a kromě uzavřených možností odpovědí obsahuje rovněž otázky otevřené.

První otázka se týkala zpěvu v hodinách hudební výchovy. Respondenti měli na výběr z možností ano, ne a někdy. Druhá otázka měla za úkol zjistit, zda se žáci rozezpívávají na začátku hodiny hudební výchovy. Respondenti měli na výběr opět ze tří možností, tedy ano, ne a někdy. Následující otázka, týkající se zpěvu jako důležité součásti hodiny HV, nabízela výběr ze dvou odpovědí, ano a ne. Čtvrtá otázka zjišťovala, jaké aktivitě je během hodiny hudební výchovy věnováno nejvíce času. Na výběr bylo ze tří aktivit: dějin hudby, zpěvu a poslechu hudby. Dále je v dotazníku obsažena otázka zabývající se počtem písní, které byly během školního roku zpívány. Možnosti byly rozděleny do čtyř kategorií: 0 – 5 písní, 6 – 10 písní, 11 – 15 písní a 16 a více písní. Důležité bylo také zjistit, jaký druh písní v hodinách HV převažoval. Respondenti měli na výběr písně lidové, či písně umělé. Sedmá otázka měla za úkol zjistit, zda je hudební výchova jedním z nejoblíbenějších předmětů daného žáka či studenta. Nabízené odpovědi zněly ano nebo ne. Závěrečná otázka zjišťovala, zda respondenti zpívají i mimo školu. Mohli si vybrat z odpovědí ne, v ZUŠ, ve sboru či v kapele. Poslední otevřená možnost jim nabídla vyplnit i jiné místo, kde se zpěvu věnují.

Dotazník byl sestaven s cílem zhodnotit průběh hudební výchovy na základních školách a gymnáziích za období celého školního roku 2012/2013. Dotazník byl vyhotoven v průběhu měsíce května 2013 a dán respondentům k vyplnění v červnu téhož roku.

4.2 STANOVENÍ HYPOTÉZ

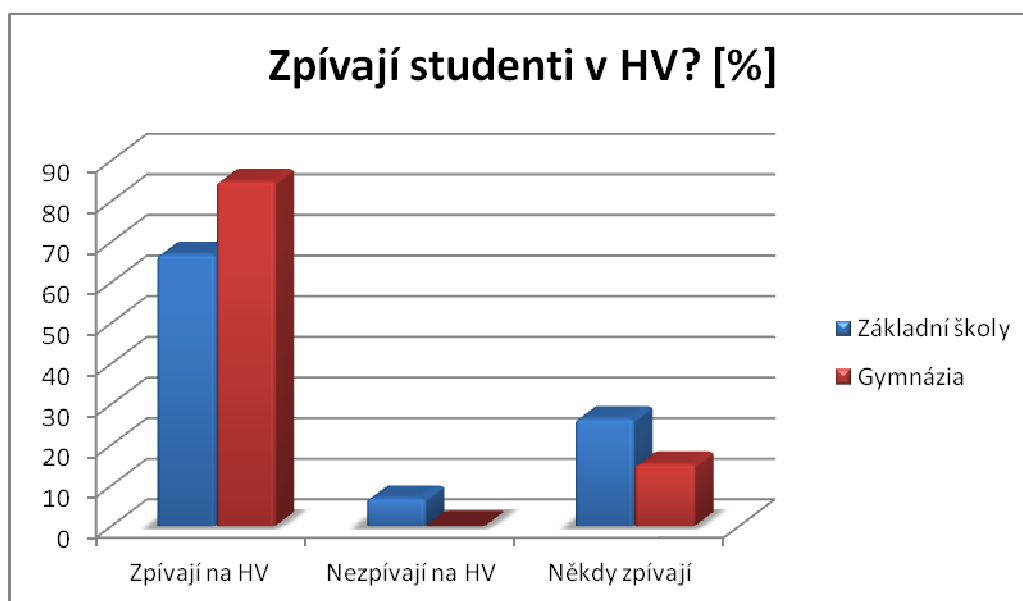
Hypotéza č. 1: Většina studentů si myslí, že zpěv je důležitou součástí hodiny HV.

Hypotéza č. 2: Nejvíce času je během hodin HV věnováno dějinám hudby.

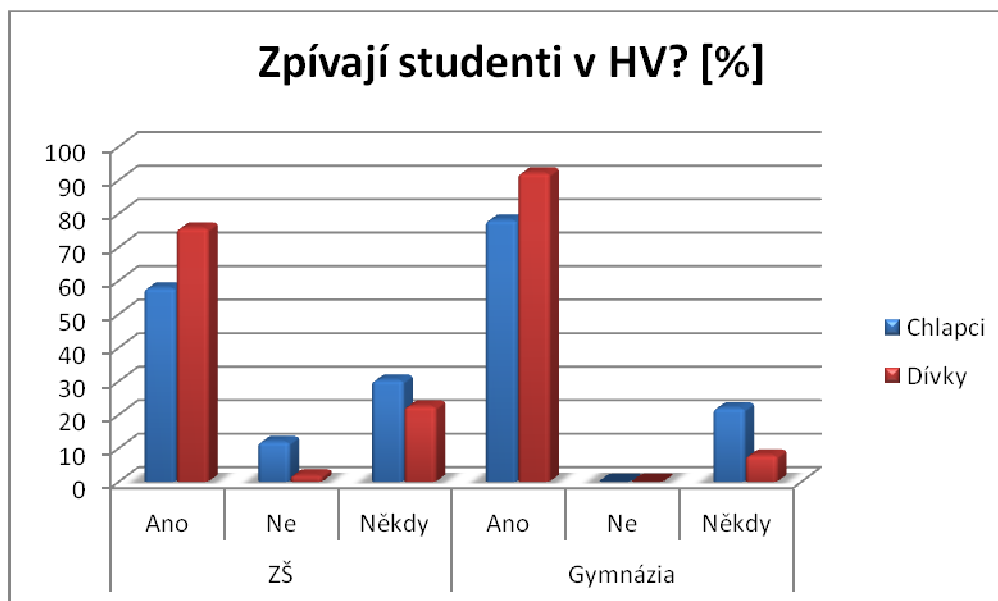
Hypotéza č. 3: Během školního roku převažoval počet zpívaných písní umělých.

Hypotéza č. 4: Pro většinu studentů je hudební výchova jedním z nejoblíbenějších předmětů.

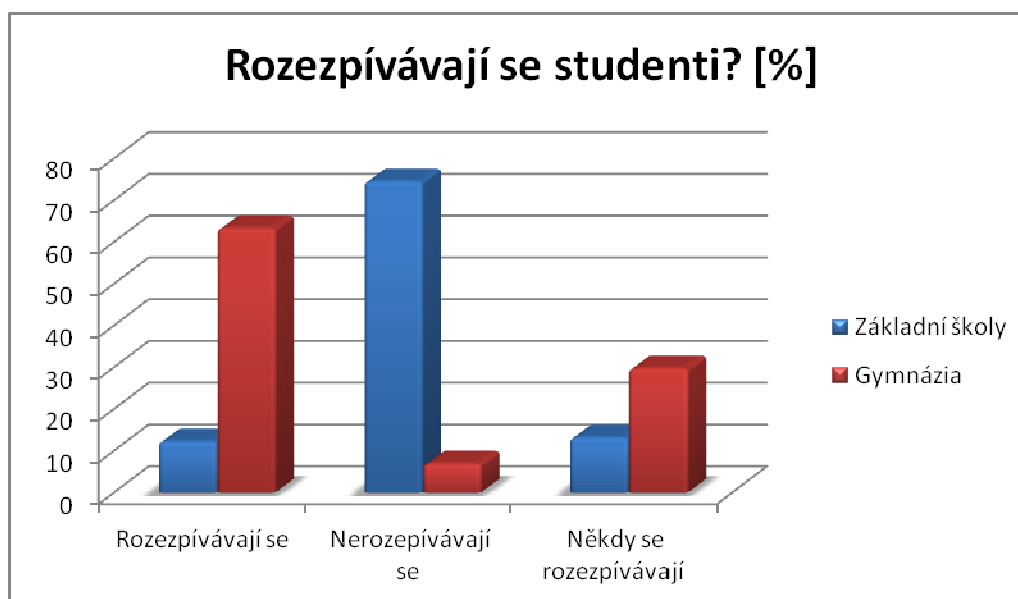
4.3 ZPRACOVÁNÍ DOTAZNÍKŮ

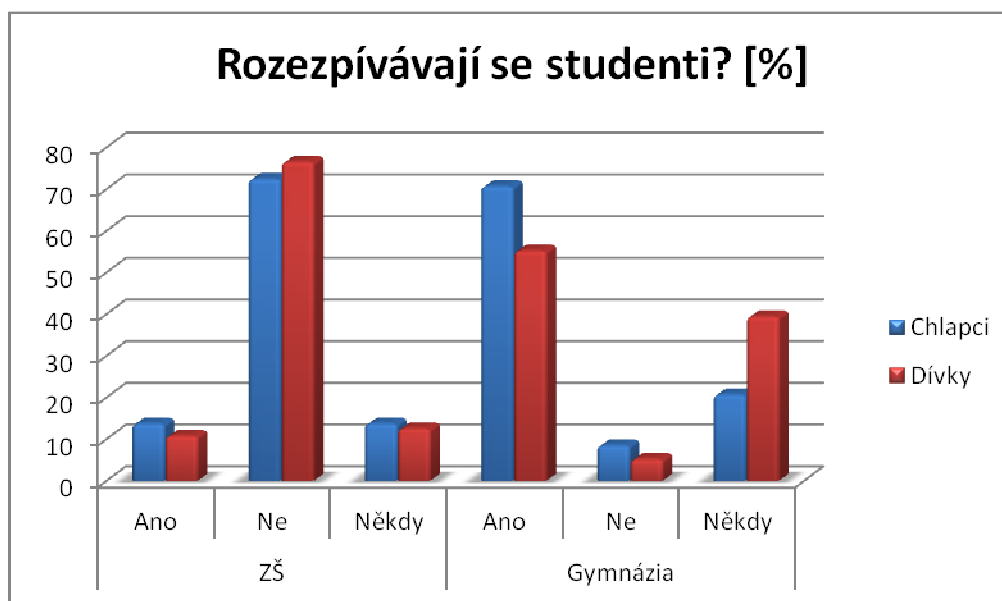
Tento graf zobrazuje v procentech pěvecké aktivity respondentů na základních školách a gymnáziích.

Jak z výsledků vyplývá, většina žáků během hodin hudební výchovy zpívá. Pokud žáci nezpívají, nebo zpívají jen někdy, převažují v tomto případě žáci základních škol.

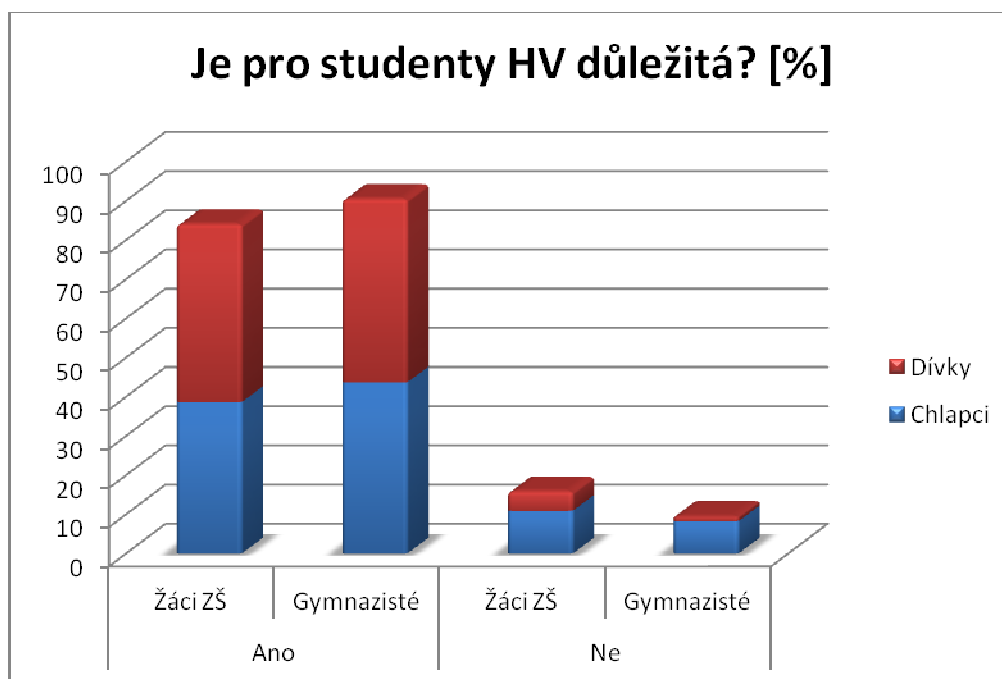

Tento graf zobrazuje v procentech pěvecká cvičení respondentů na základních školách a gymnáziích.

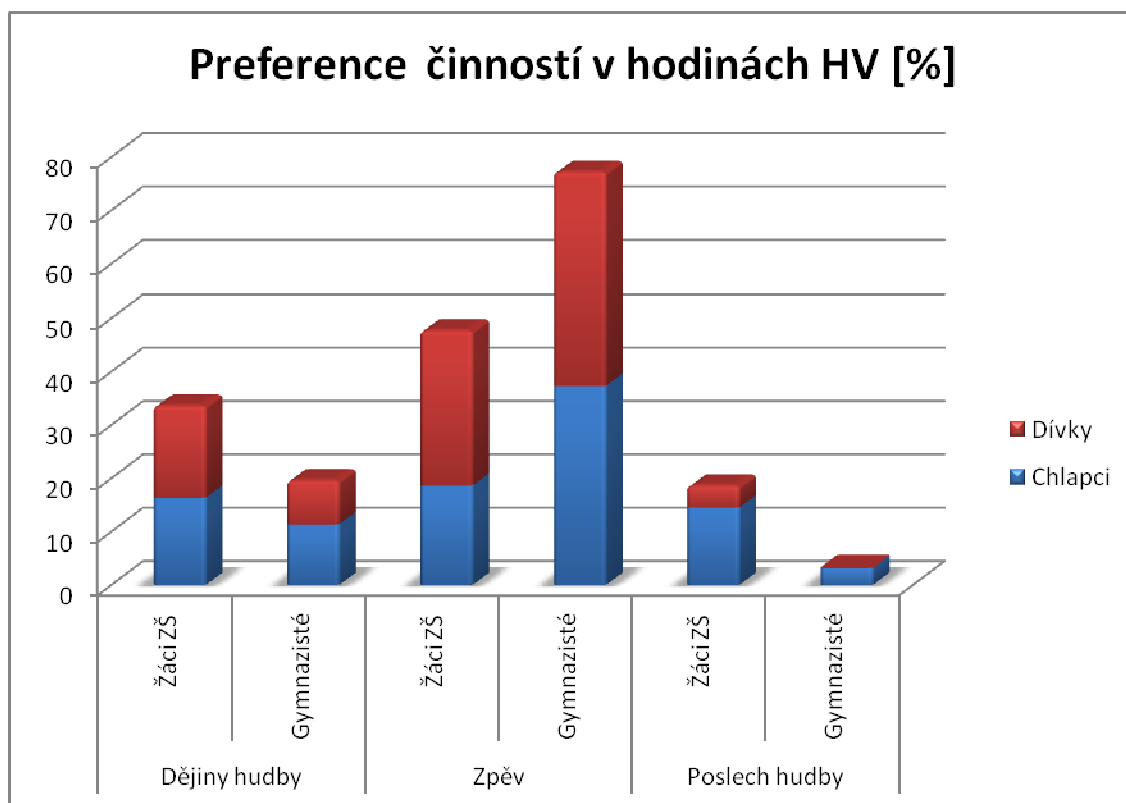
Z výsledků je zcela zřetelné, že na rozezpívání kladou větší důraz gymnaziální učitelé. V porovnání se žáky ZŠ je jasně viditelný rozdíl. Žáci základních škol jsou rozezpívávání zcela minimálně.

Hlasová cvičení jsou nedílnou součástí hudební výchovy a měly by být zařazeny před každým zpěvem.

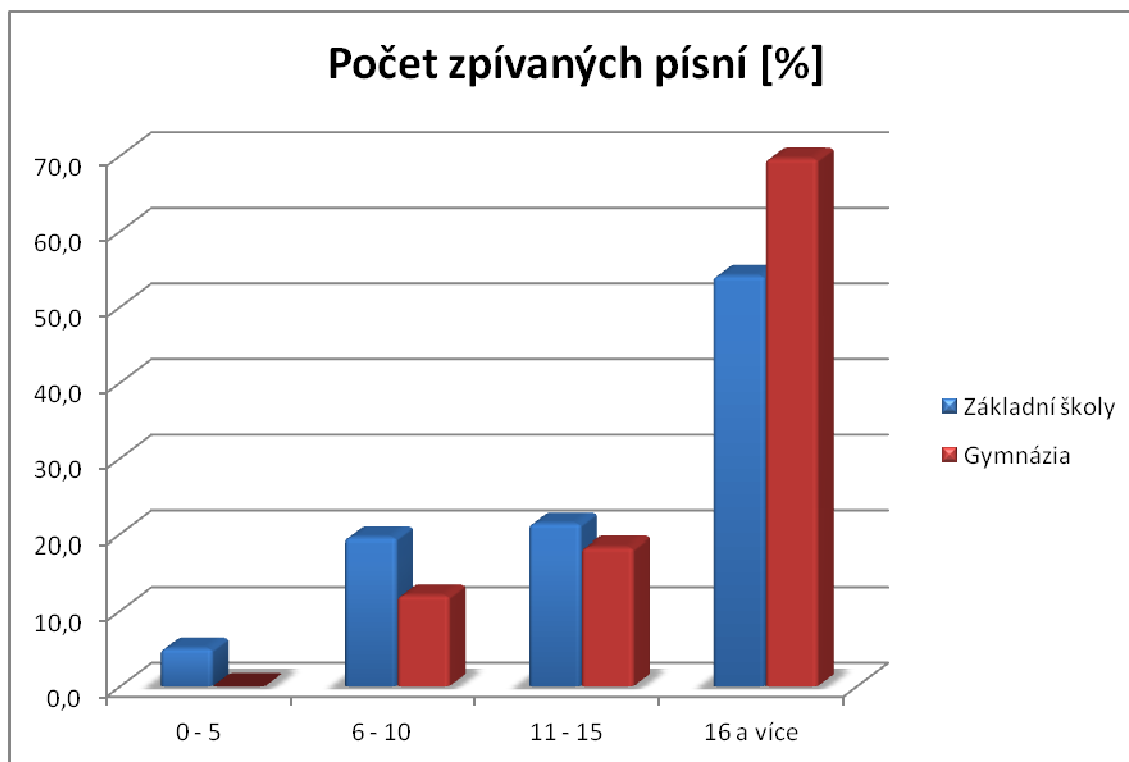

Tento graf zobrazuje v procentech důležitost a nedůležitost hudební výchovy s ohledem na pohlaví respondentů. Hudební výchova je zjevně více důležitá pro

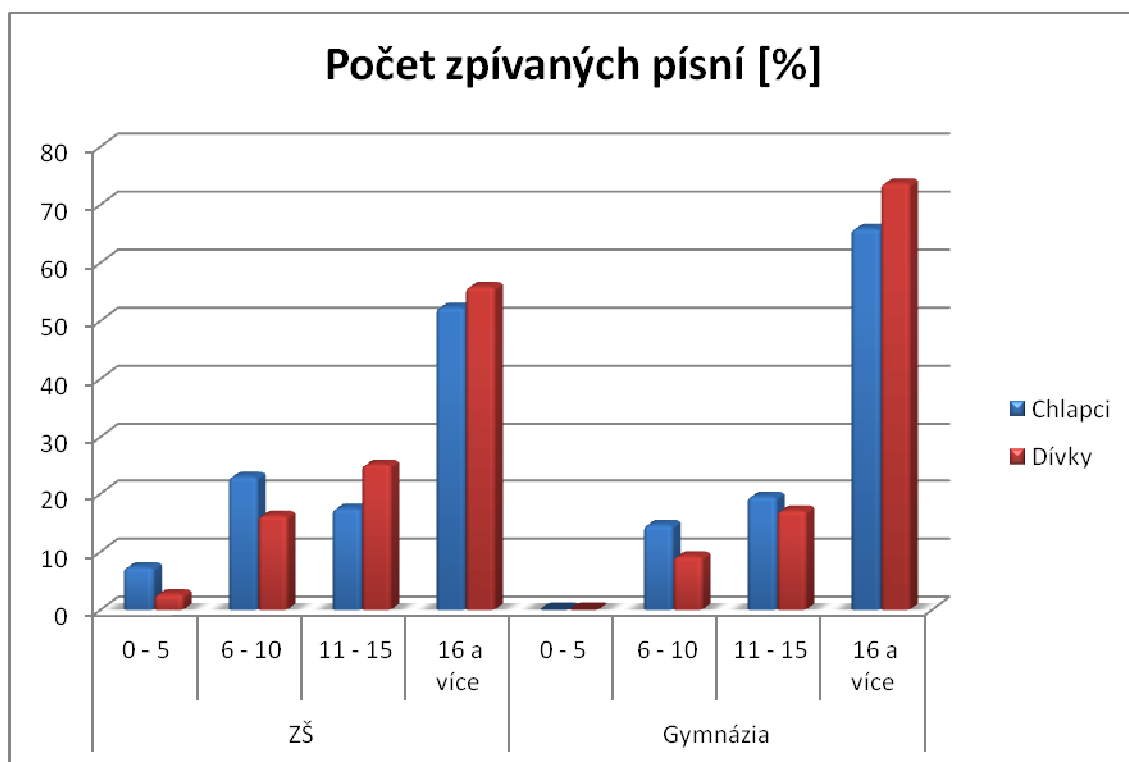
gymnazisty, ale rozdíl není příliš patrný. Výsledky lze stručně shrnout – HV je důležitá pro většinu studentů.

Gymnazisté upřednostňují v hodinách hudební výchovy zpěv. Na gymnáziích dávají přednost poslechu hudby jen chlapci a na ZŠ poslech hudby upřednostňují hlavně chlapci. Výsledky dotazníkového šetření vypovídají o tom, že u dívek poslech hudby příliš oblíben není.

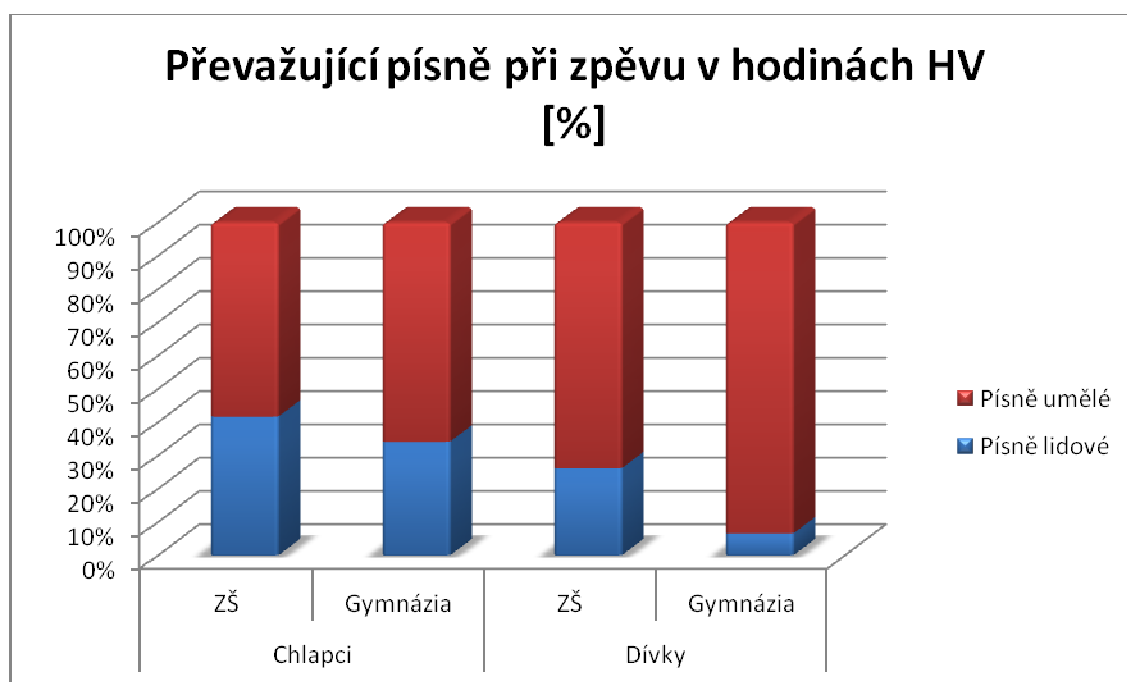

Tento graf zobrazuje v procentech počet zpívaných písní na základních školách a gymnáziích.

Následující otázka má zjišťovat přibližný počet zpívaných písní během celého školního roku. Každý učitel věnuje během svých hodin zvýšenou pozornost něčemu jinému. Pokud preferuje výklad dějin hudby a poslech, nerozvíjí příliš žáka hudebně, ale snaží se sdělit mu pouze další encyklopedické znalosti, stejně jako učitelé dějepisu či literatury. Je tedy potom logické, že zpívaných písní je méně. Učitel, pro kterého hudební výchova rovná se aktivní účast žáků v oblasti zpěvu, vykazuje relativně vysoký počet písní.

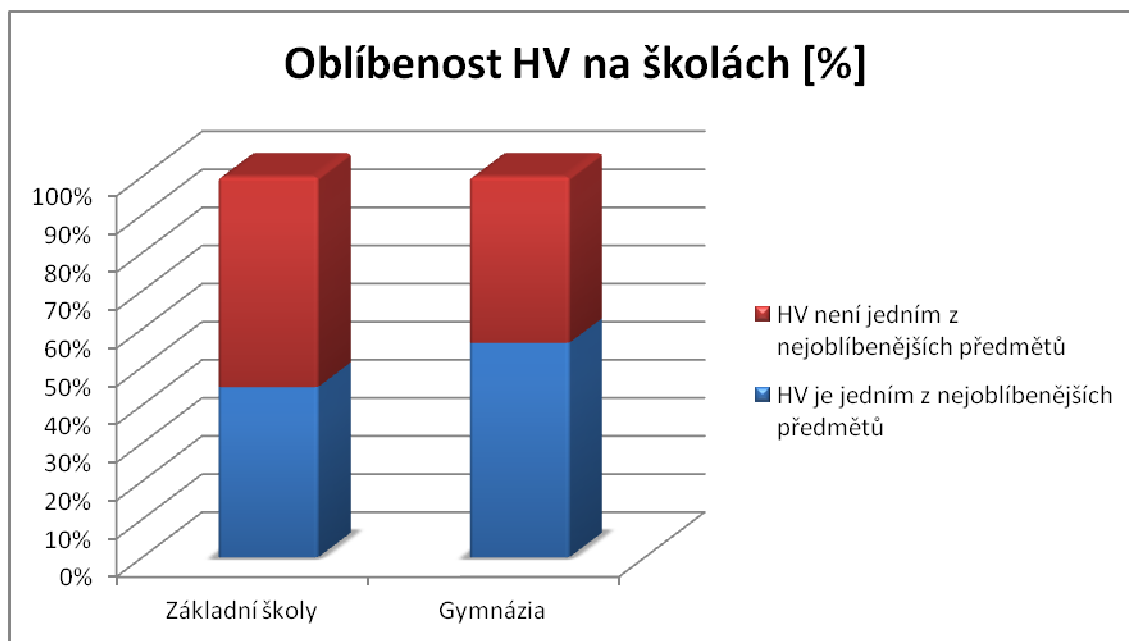
Celkový výsledek ukazuje, že učitelé základních škol v pěveckých činnostech poměrně zaostávají. Zatímco gymnazisté z velké části za rok odezpívají 16 a více písní a počet do pěti písní je více než ojedinělý, žáci ZŠ uvedli tuto variantu častěji. Úskalí této otázky, stejně jako otázky předešlé, tkví v tom, že každý má jiný odhad a vnímání. Proto tedy nebylo výjimečné, pokud respondenti ze stejné třídy uvedli několik různých možností.

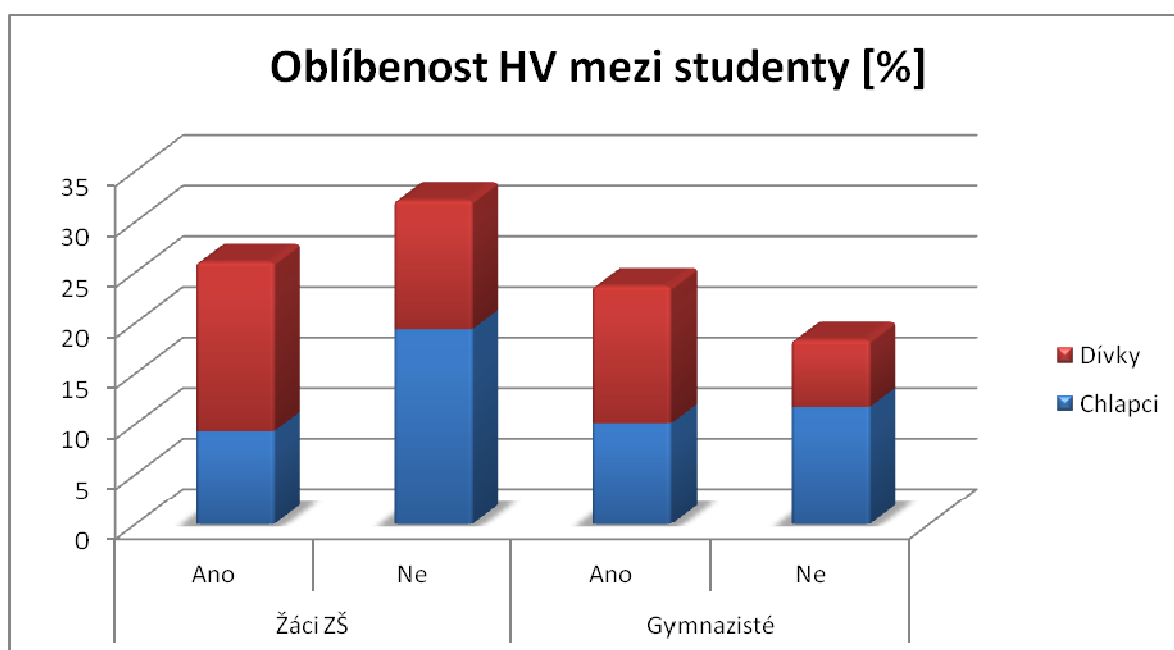
Následující otázka měla osvětlit, zda učitelé s žáky více zpívají písně lidové nebo umělé. Toto číslo je jistě ovlivněno i výběrem samotných žáků, protože učitelé obvykle berou v potaz i to, co si jejich žáci přejí zpívat.

Výzkum vypovídá o tom, že 6. až 9. třídy základních škol i primy až kvarty gymnázií věnují více času písním umělým. Dle mého názoru je to dáno tím, že žáci na druhém stupni jsou již hudebně vyspělejší, lidové písně jsou více používané na stupni nižším. Pokud se ale již lidové písně zpívají, ve větší míře znějí na školách základních.

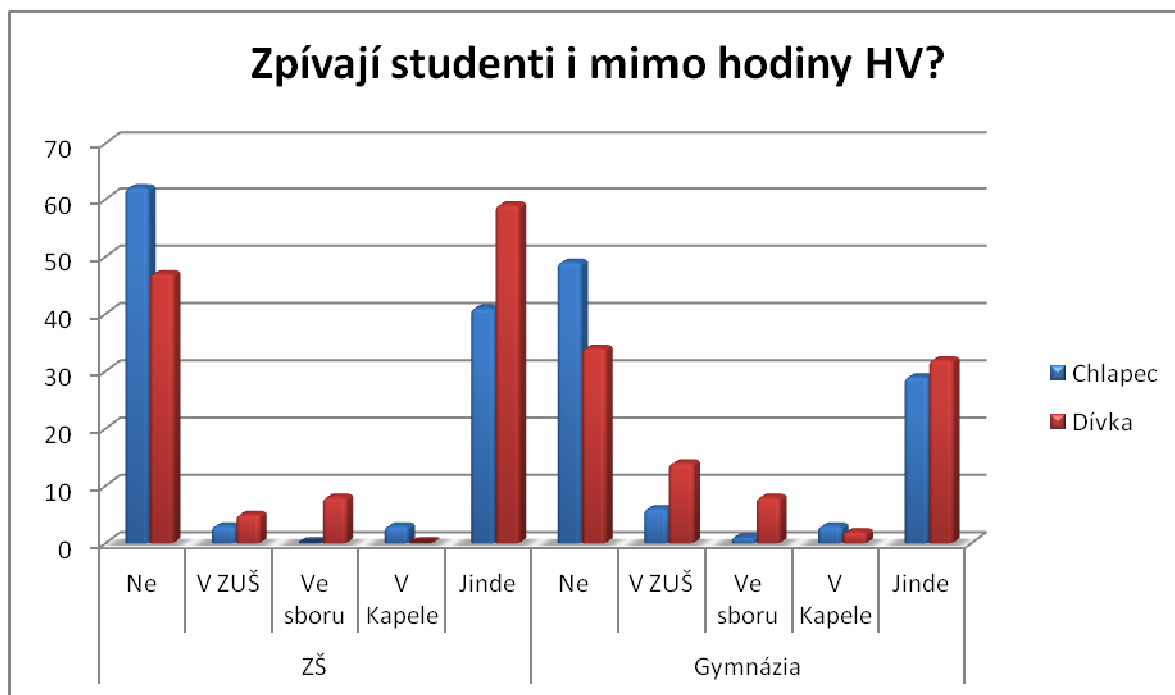

Tento graf zobrazuje v procentech hudební výchovu jako oblíbený a neoblíbený předmět na základních školách a gymnáziích.

Oblíbenost HV je vyšší mezi studenty gymnázií. Pokud vezmeme v úvahu výsledky dle pohlaví, hudební výchovu mají více v oblibě dívky. Obecně mají raději tento předmět chlapci z gymnázií, než jejich vrstevníci ze základních škol. Chlapci ze ZŠ jsou vůči hudební výchově více vyhranění.

Z výsledků vyplývá, že většina chlapců i dívek mimo hodiny HV nezpívá, a to jak na základních školách, tak na gymnáziích. Mnoho respondentů využilo i otevřené otázky a upřesnilo, kde se zpěvu věnuje.

4.4 VÝSLEDKY VÝZKUMU

Výsledky výzkumu ukazují, že valná část žáků během hodin hudební výchovy zpívá. Pokud nezpívají, nebo zpívají jen někdy, jsou to ve většině případů žáci základních škol. Více rozezpívávají své studenty učitelé z gymnázií, žáci základních škol jsou rozezpíváni zřetelně méně. Hodiny hudební výchovy jsou více důležité pro gymnaziální studenty, ale rozdíl není příliš patrný. Hudební výchova je tedy důležitá pro valnou část studentů. Zpěv upřednostňují studenti gymnázií, tamtéž také dávají přednost poslechu hudby jen chlapci a na základních školách poslech hudby upřednostňují hlavně chlapci. U dívek poslech hudby příliš oblíben není. Rozdílu mezi základními školami a gymnázii si lze všimnout u otázky týkající se počtu zpívaných písní. Zatímco gymnazisté z velké části za rok zpívají 16 a více písní a počet do pěti písní je ojedinělý, žáci základních škol uvedli tuto odpověď častěji. Obecně je na obou typech škol více času věnováno zpěvu písní umělých. Oblíbenost hudební výchovy převažuje mezi studenty gymnázií. Více mají tyto

hodiny rády dívky. Chlapci ze základních škol mají HV rádi méně, než jejich vrstevníci z gymnázií. Většina studentů mimo školu nezpívá.

5 HLASOVÁ HYGIENA³³

Hlasovou hygienou rozumíme nakládání s hlasem, vlastně to, jak se k hlasu chováme. Hlasová hygiena a prevence bývá chápána jako soubor opatření, která vedou k tvorbě zdravého hlasu a k nenarušené činnosti hlasového orgánu. Hlasová hygiena je soubor zásad, postupů a opatření, jejíž aplikace vede k udržení nebo znovunabytí funkční hlasové kondice.

Hlasová hygiena úzce spolupracuje s psychologií. V tomto pojetí pomáhá při pěstování a udržování lidského hlasu. Dodržování zásad duševní hygieny je stejně důležité jako dodržování zásad hlasové hygieny. Díky duševní hygieně předcházíme neurózám, které nepříznivě ovlivňují hlas a jeho zdravý kultivovaný projev.

Technicky správný zpěv má pozitivní vliv na odolnost organismu, plíce se více prokrvují a větším okysličováním krve tělo vylučuje škodlivé látky. Pěvecká výchova by měla vycházet ze zpěvnosti, tedy vokálně melodické funkce hlasu. Během zpěvu se přímí páteř, rozšiřuje hrudník, dochází k povzbuzení krevního oběhu. Zpěv pozitivně působí na rozvoj (kvality) řeči, na psychický stav i na etickou, duchovní osobnost člověka.

Někteří autoři hovoří o tzv. hygienické terapii a navrhují, jak omezit tzv. „nehygienické“ chování. J. Stampel rozlišuje tzv. primární a sekundární faktory nadužívání hlasu. Do primárních faktorů patří kouření, dehydratace sliznic hrtanu vlivem kofeinu a drog, hlasové nadužívání a přemáhání. Sekundární faktory zahrnují svalové napětí a hyperfunkci v oblasti hrtanu zapříčiněnou ztuhlostí hlasivek, nepřírozenou nízkou hlasovou polohu způsobenou zvětšením hmotnosti hlasivek a zvýšením hlasitosti, která vyplývá z tlaku a námahy, jež jsou užívány za účelem přimět ztuhlé hlasivky kmitat. Primární prevence hlasových poruch je cílena na celou populaci, sekundární na rizikovou skupinu.

Našemu hlasu prospějeme zpěvem ve vyvětrané, nepřetopené a nezakouřené místnosti. Není vhodné zpívat příliš dlouho, je třeba dodržovat při zpěvu krátké přestávky. Hlas nepřepínáme ani při zpívání, ani při mluvení. Při únavě a hlasové indispozici nezpíváme, ve vysokých teplotách se vyhýbáme zmrzlině a studeným nápojům. Opatrní bychom měli být i při šepotu, kterým si někdy hlas šetříme jen zdánlivě. Na šepot většinou bývá vynakládáno velké množství sluchem nekontrolovatelné energie. Přirozený je zpěv ve

³³ TRKOVSKÁ, A. Hlasová hygiena na základní škole, 2012, s. 23.

střední síle jeho dynamického rozsahu a z této dynamické proporce pak můžeme vycházet při upevňování ostatních dynamických odstínů.

Nakládat s hlasem musíme rozumně při zpěvu i mluvě. Hlasu je třeba věnovat pozornost ve všech obdobích lidského života.

5.1 HLASOVÉ PORUCHY ZPŮSOBENÉ NESPRÁVNÝM POUŽÍVÁNÍM MLUVNÍHO ČI ZPĚVNÍHO HLASU³⁴

Pokud nedbáme o hlasovou kondici a nedodržujeme zásady používání zpěvního a mluvního hlasu, mohou vznikat hlasové poruchy.

Vznik hlasových poruch je vysvětlován takto: „Nejdříve rostoucí senzibilizace a stupňování dráždivosti v celém nervovém systému, pak vývoj pasivního patologického stavu vzrušení, podvědomá účast intencního centra na celkové podrážděnosti a konečně vysoká míra aktivního napětí, vše v důsledku příliš velkého namáhání a nedostatečného uvolnění a zotavení: to je patogeneze většiny hlasových poruch.

5.1.1 HLASOVÉ PORUCHY VE VĚKU KOJENECKÉM A RANĚ DĚTSKÉM

Již v tomto období u dětí dochází ke vzniku hlasových poruch, a to zejména k chraptivosti. Děti jsou často zvyklé vynucovat si své požadavky hlasitým křikem, který chraptivost způsobuje. Dítě by mělo ve svém okolí slyšet klidný hlas, ten bude považovat za svůj vzor a jeho hlasové ústrojí nebude nést známky poškození.

5.1.2 HLASOVÉ PORUCHY VE ŠKOLNÍM VĚKU

Hlasové poruchy z předchozí etapy života prostupují i do let školou povinných, příčinou je opět špatné nakládání s hlasovým orgánem. Děti kopírují nepřírozený hlas svých pedagogů, kterým se snaží usměrňovat třídu. Dále hlas trpí zpěvem ve sboru, který

---

³⁴ TRKOVSKÁ, A. Hlasová hygiena na základní škole, 2012, s. 32 – 37.

nevyvinutým hrtanům škodí více než dospělým lidem. Dítě ještě nevnímá svalovou únavu, špatně se svým hlasem zachází. Pokud porucha postihne ještě nerozvinutou řeč malého dítěte, mluvíme o vývojových poruchách řeči. Mezi tyto poruchy patří *vývojová dysfázie*, tedy porucha tvoření či porozumění řeči, *vývojová dysartrie*, tedy porucha artikulace a dyslalie neboli prostá patlavost, porucha výslovnosti hlásek. *Dyslálie* vychází z vadného postavení mluvidel, což zapříčiňuje vadnou výslovnost jedné či více hlásek mateřského jazyka ostatní hlásky jsou vyslovovány správně. Pokud dyslalie přetrvává déle, jedná se o vadu řeči.

Mezi poruchy plynulosti řeči řadíme *koktavost* a *patologickou breptavost*.

5.1.3 HLASOVÉ PORUCHY V DOSPĚLOSTI

Hlasové poruchy dospělých vznikají nejčastěji vlivem nepříznivého zevního prostředí, přechodnými nebo trvalými změnami v činnosti hlasového ústrojí. Mezi poruchy hlasu dospělých patří dysfonie, *dysodie*, *organické hlasové poruchy* a *neurodynamické poruchy*.

Dysfonií označujeme hlasovou poruchu, kdy je hlas zastřený, dyšný, zhrublý, chraptivý a přeskakující.

Dysodií rozumíme poruchu zpěvního hlasu, která má za následek omezení rozsahu, změnu barvy hlasu, zlom v rejstříku a menší výkon.

Příčina *organických hlasových poruch* tkví v chorobné změně hlasového ústrojí. Tyto poruchy jsou shrnuty do tří skupin: záněty, nedomykavost a hlasivkové uzlíky (nádory, chronické záněty, zbytnění sliznice, otoky). Záněty horních cest dýchacích reprezentuje rýma, jejími komplikacemi jsou záněty vedlejších dutin obličejových, akutní zánět nosohltanu, zánět hrtanu a přilehlých částí. Mezi záněty dolních cest dýchacích řadíme zánět průdušnice a průdušek.

Neurodynamické poruchy hlasu, tedy funkční hlasové poruchy, představují poruchy nervové regulace činnosti hlasového ústrojí. Mezi projevy patří chrapot, ochablost nebo unavitelnost mluvního hlasu, v některých případech je postižen pouze hlas zpěvní, kdy hlas intonačně kolísá, není znělý, má omezený rozsah, je unavitelný. Příčina může být v přepínání hlasového ústrojí, při zánětech a změnách psychiky.

Mezi další časté poruchy také patří:

Návykové pokašlávání, pohrkávání – vlivem tlaku a tření dochází k zraňování okrajů hlasivek, tím pádem k jejich vysušování, překrvení, prosáknutí, trhlinkám a slizničním odřeninám.

Tvrdé hlasové začátky nebo konce slov – příčinou je rozčilenost, podrážděnost, hněvivost, útočnost nebo výbušnost. V mluvě se tvrdé hlasové začátky projevují na spojkách a citoslovcích (a, i, ale, anebo, aspoň) a ve slovech začínajících nebo končících samohláskou nebo ve slovech začínajících g, k.

Křiklavost – afektivní, hlasité přizvukování hlasu, výška hlasu je vyšší než obvykle. Může docházet k fixaci.

Tlačený chrapot – vzniká po prochlazení.

Mezi vady zpěvního hlasu řadíme dyšný tón, tremolo, krční tón, tlačený tón („knedlík“), distonování, dutý tón, plochý tón, patrový tón, nosový tón a zubní tón.

Dyšný tón se objevuje jako trvalý příznak na hlase, nebo vzniká jako důsledek špatné fonační funkce ve spojení s únavností hlasu. Má vždy příčinu v nedomknutí hlasivek.

Tremolo je nepravidelné silné kolísání hlasové výšky a síly. Existují dva druhy tremola: dechové (způsobuje jej nesprávná funkce dechu) a hrtanové (vzniká nesprávným tvořením tónu)

Krční tón vzniká v důsledku porušení přirozeného postavení hrtanu a nesprávným napínáním krčního svalstva.

Tlačeným tónem („knedlíkem“) je nazýván zavřený a zkreslený neuvolněný tón, jehož vznik je podmíněn přepínáním hlasu i výrazu a násilným ovládnutím hrtanu a jazyka.

Distonováním nazýváme odchylky od fyziologicky normální intonace směrem nahoru. Mezi příčiny patří tělesná a hlasová únava, nedostatek hudebního sluchu, choroby nervové i fyzické, špatná pěvecká technika.

Dutý tón nezní, hrdlo je nepřirozeně otevřené a násilně přeplněné dechem.

Plochý tón vzniká bez dechové opory a je přejasnělý.

Patrový tón se objevuje především u začátečníků pro špatné ovládní jazyka, vyklenutí jazyka těsně pod patro je překážkou pro plynulé zvukové proudění.

Nosový tón vzniká násilným vhnáním vzduchového proudu přímo do dutiny nosní při sevřeném hrdle.

Zubní tón nastává v důsledku neuvolněné dolní čelisti.

Psychogenní poruchy hlasu jsou závislé na psychice postiženého, znělý hlas se ztratí, šepot je střídán přeskakováním hlasu. *Fonastenie* je hlasová slabost, mluvní hlas je v pořádku, zpěvní projev však není kvalitní, rozsah hlasu je omezený, intonačně nejistý, rychle se unaví. *Psychogenní dysfonie* je vyvolána stavem psychické labilita a *psychogenní afonie* je naprostá ztráta zpěvního i mluvního hlasu v důsledku reakce na silnou emoci. *Spastická (spasmodická) dysfonie* je velmi komplikovaná úzkostná porucha, která provází některé neurologické choroby.

Během hlasového výcviku může docházet k metodickým chybám vedoucím až k fyzickým a psychickým blokům. Mezi ně se řadí:

- 1) Přetěžování určité hlasové složky dlouhodobě užívaným jednostranným cvičením.
- 2) Přehnaná intenzita způsobu provádění hlasových cvičení.
- 3) Dril a mechanické provádění hlasových cvičení.
- 4) Přetěžování žáka nepřiměřenými požadavky.
- 5) Přehlížení chyb a časté přerušování zpěvu.
- 6) Nevhodné komentování chyb.
- 7) Nerespektování mutačních či jiných projevů hlasové indispozice.

V období dospívání dochází k mutaci, tedy přeměně hlasu. Puberta u dívek obvykle začíná po dvanáctém roce a končí okolo patnáctého roku, u chlapců začíná po čtrnáctém roce věku a končí asi v sedmnácti letech. Hrtan a hlasivky se zvětšují a u chlapců je to velmi zřetelné. Mozek si zvyká na nový, změněný hlas a chlapcům proto přeskakuje. Hlasivky jsou trvale překrvené, při mluvení se totiž velmi namáhají. Pokud mutace řádně

neproběhne, může dojít k určitým poruchám. Mezi mutační poruchy hlasu patří *fistulový hlas*, *inverzní mutace* a *nedokončená mutace*.

Fistulový hlas – jeho výška odpovídá dívčímu hlasu, je obvyklá u chlapců, kteří v období puberty rychle vyrostli, zvětšil se jim hrtan a značně se jim prodloužily hlasivky. Speciálními hlasovými cviky lze hlas během dvou až tří týdnů trvale upravit.

Inverzní mutace – dochází k ní řídce u dívčích hlasových přeměn. Hlas je hluboký, drsný.

Nedokončená mutace – představuje nedostatečné vyzrání hlasu, hlas má malý rozsah, je snadno unavitelný, je zastřený a křehký.

Hlas může být ruinován amatérsky prováděným školením. Naučené vady jsou důsledkem nesprávného vedení hlasového pedagoga, který nezná fungování hlasivek, učí žáka novým metodám zpěvu – vštěpuje mu jiné posazení tónu, odlišné opření atd. Hlas se vylepší, učitel však neví, na jakých fyziologických procesech spočívá to, čeho dosáhl. Proto nové praktiky, které žáka naučil, se mohou změnit v nové „vady“.

Hlasové poruchy postihují hlavně ty, kteří mají méně odolný nervový systém. Mezi příznaky patří chrapot, hlasová únava, selhávání hlasu, nepříjemné pocity v hrtanu, projevují se při hlasovém výkonu nebo po něm.

Tyto poruchy jsou poměrně častým jevem. Aby bylo možné je léčit, je nutné znát příčiny onemocnění, teprve potom přichází na řadu lékařské ošetření. Léčení obsahuje napravování hlasové poruchy a hlasovou edukaci dechovými cvičeními.

S hlasem je třeba zacházet šetrně, alkohol pít střídavě, vyvarovat se ledových nápojů, nepohybovat se v zakouřených prostorech. Důležitá je také správná životospráva, otužování, dostatek spánku, pohybu a vhodně volené stravy.

V den vystoupení se pěvcům nedoporučuje procházení partů, vhodná jsou technická cvičení, která se provedou v dopoledních hodinách.³⁵ Optimální je šetřit s dechem a nakládat s ním hospodárně.

Důležitým shledává i nasazení tónu, které určuje poloha hrtanu a jazyka. Aby byl tón správný a čistý, je nebytné otevřít hrdlo jak vpředu, tak odzadu, neboť hrdlem odchází hlas ven. K náležitému otevření hrda je důležité rozevřít koutky úst a nechat bradu hluboko

---

³⁵ Uvádí zpěvák Enrico Caruso ve své publikaci Jak se má zpívat: několik praktických pokynů.

klesnout. Zmiňuje i opření tónu, tón musí být správně podepřen, důležitá je proto technika dýchání. Musíme zvednout hrud' a v témže okamžiku vtáhnout břicho. Během postupného vypouštění dechu je postup práce obrácený.

Dechová cvičení fungují jako prevence arytmie dýchání, mluvení při vdechu a kolizi mezi rytmem dýchání a mluvení.³⁶ Cílem těchto cvičení je prohloubení dýchání a zvládnutí fyziologicky správného dechu a výdechu při mluvním projevu. Výdechový proud je nutným atributem pro tvoření hlasité řeči, prvním úkolem, který je třeba zvládnout, je povědomí o tom, jak a kam se nadechnout.

Pro nácvik měkkého hlasového začátku je důležité navodit pocit klidu a uvolnění, můžeme si pomoci gestem prstu na ústa a snažíme se říci slovo „pst“. Začínáme u slabik a slov začínajících písmeny H, N a H. Při nácviku vokálu je nejvíce vhodná hláska U, zvedá měkké patro a zvětšuje rezonanční prostor nad hrtanem. Pokračujeme samohláskami A, O, E a I. Resonanční dutiny nejlépe rozeznáme nosovkami M a N, v úvodu použijeme brumendo.

Artikulační cvičení jsou důležitá pro mluvidla, tedy rty, jazyk, měkké a tvrdé patro a čelistní úhel. K rozhybání rtů můžeme použít špulení rtů, nasazení širokého úsměvu, rozkmitání rtů, stahování koutků vpravo a vlevo a vtahování rtů dovnitř. Pro zpěv a samozřejmě i mluvní projev je zásadní jazyk, při cvičeních jazyk vysouváme a zasouváme, ovládáme jeho strany hrot a napětí jazyka. Při procvičování dolní čelisti použijeme spouštění a přitahování dolní čelisti při otevřených a sevřených rtech krouživý pohyb oběma směry a cvakání zubů. Měkké patro dosáhne nejlepší pružnosti pomocí bublání a kloktání.

Hlasu prospějeme otužováním, přiměřenou silou hlasu a řeči, spánkem, zpěvem a hlasovými cvičeními, při nichž je důležité zaměřit se na nácvik měkkých hlasových začátků a dále rozvíjet hlasovou zvučnost, sílu a barevnost, která je ovlivněna rezonancí hlavy a hrudi. Velkým úskalím může být přetěžování hlasu, jež se často objevuje u ctižádostivých studentů používajících nepřiměřenou sílu hlasu, i když mají zpívat piano.

---

³⁶ Uvádí Zuzana Beranová v knize Učíme se správně mluvit: Logopedické hry a hrátky.

Zpěvák Enrico Caruso se vyjadřuje k hlasovým cvičením se zavřenými ústy, která efektivně podporují pohyblivost hlasu. Touto metodou se učíme správně posazovat hlas, pro některé hlasy je to však nevhodné, tyto nuance závisí na anatomii úst a hrdla.

ZÁVĚR

Téma diplomové práce jsem si zvolila zcela jednoznačně. Již v době vzniku bakalářské práce jsem věděla, že chci pracovat na jejím rozšíření. Při tvorbě diplomové práce jsem začala sestavením dotazníku. Zásadní význam měla vhodná volba otázek, cílem byla jejich srozumitelnost a jednoznačnost. Následně jsem dotazníky dala k vyplnění žákům dvou plzeňských základních škol a studentům dvou gymnázií v Plzni. V momentě, kdy se mi vyplněné dotazníky vrátily, jsem začala s vyhodnocováním údajů v nich obsažených. Následně jsem v programu Excel vytvořila grafy, které zobrazují výsledky jednotlivých otázek.

Po dokončení praktické části jsem se již věnovala teorii. Kromě nových zdrojů jsem použila i určité úseky z mé bakalářské práce. Práce ve své teoretické části shrnula oblast hlasové hygieny, tedy hlas obecně, jeho vznik i vlastnosti. Dále jsme se seznámili s jednotlivými činnostmi v hudební výchově – činnostmi poslechovými, instrumentálními, pěveckými a hudebně pohybovými.

Jak vyplývá z dotazníkového šetření, mnoho učitelů své žáky před samotným zpěvem nerozezpívává, proto je třeba hlasová cvičení neopomíjet, v nejhrošším případě se totiž u žáka může rozvinout hlasové onemocnění. Také je třeba správně postavit hodinu, jelikož jak jsem zjistila, někteří pedagogové věnují příliš času například dějinám hudby a na samotný zpěv pak již nezbyvá čas.

Výsledky dotazníkového šetření mě nepřekvapily, očekávala jsem, že mezi žáky a studenty je hudební výchova oblíbená. Příjemně mě také překvapilo, že většina respondentů považuje zpěv za nedílnou součást hudební výchovy. Potěšující bylo i zjištění, že nejvíce času při hodinách HV není věnováno dějinám hudby nebo poslechu hudby, ale zpěvu písní. Dalo se předpokládat, že učitelé i žáci dávají přednost zpěvu písní umělých před písněmi lidovými.

Vím, že učitelé pěvecká cvičení před samotným zpěvem provádějí spíše sporadicky. Z hodin, které jsem měla možnost navštívit v rámci náslechové praxe, bylo zřejmé, že učitelé své svěřence rozezpívávají zcela výjimečně. Bohužel si nejspíše neuvědomují, že tím ohrožují zdravý hlasový vývoj svých žáků. Výzkum upozornil na

skutečnost, že na výše uvedených školách učitelé hudební výchovy pěvecká cvičení zanedbávají.

Důležité je, že většina žáků má k hudební výchově kladný vztah a na tyto hodiny se těší. Je pravdou, že výsledek může mít dva důvody, buď je tento předmět natolik oddechový a žáci v něm nemusí vyvinout aktivitu, nebo je vyučující svědomitý a snaží se žákům nabídnout vše, co by mohlo vést k jejich zaujetí. Doufám, že důvod tkví druhé variantě, protože není nic důležitějšího, než dokázat celou třídu vtáhnout do obsahu předmětu a podnítit jejich zájem a snahu. Přeji si, aby takto schopných učitelů a vnímavých žáků bylo co nejvíce.

SEZNAM LITERATURY

- BERANOVÁ, Zuzana. *Učíme se správně mluvit: Logopedické hry a hrátky*. Praha: Grada Publishing, 2002. S. 104. ISBN 80-247-0257-6.
- CARUSO, Enrico. *Jak se má zpívat: několik praktických pokynů*. Praha: Chronos, 1999. S. 42. ISBN 80-9022-534-15.
- FROSTOVÁ, Jana a Mária VANIAKOVÁ. *Základy hlasové výchovy pro učitele I*. Brno: Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity, 199. S. 38. ISBN 80-210-1229-3.
- HERDEN, Jaroslav, Eva JENČKOVÁ a Jiří KOLÁŘ. *Hudba pro děti: Vysokoškolská učebnice. Studium učitelství pro 1. stupeň základní školy*. Praha: Karolinum, 1992. S. 194. ISBN 80-7066-522-X.
- HUSLER F., RODDOVÁ-MARLINGOVÁ Y. *Zpěv: vrozené fyzické vlastnosti hlasového orgánu, návod k rozvinutí zpěvního hlasu*. Ostrava: F-Print, 1995. S. 136. ISBN 80-901883-0-3.
- KNOPOVÁ, Blanka. *Činnosti hudebně pohybové v systému hudebního vzdělávání na ZŠ a SŠ*. Brno: Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, 2005. S. 48. ISBN 80-210-3911-6.
- KULHÁNKOVÁ, Eva. *Hudebně pohybová výchova*. Praha: Portál, 2000. S. 135. ISBN 80-7178-437-0.
- OBEŠLOVÁ, Miluše. *Hlasová výchova 6 – 9letých dětí na základní škole*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2005. S. 149. ISBN 80-7040-439-1.
- SEDLÁK, František. *Didaktika hudební výchovy 2*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1979. S. 310. ISBN
- SLAVÍKOVÁ, Marie. *Psychologické aspekty hlasové výchovy žáků základní školy*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2003. S. 105. ISBN 80-7043-261-6.
- TICHÁ, Alena. *Učíme děti zpívat*. Praha: Portál, s. r o., 2005. S. 148. ISBN 80-7178-916-X.

TICHÁ, Alena. *Hlasová výchova v dětském sboru*. Praha: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2004. S. 95. ISBN 80-7068-186-1.

TRKOVSKÁ, Adéla. Hlasová hygiena na základní škole. Plzeň, 2012. bakalářská práce (Bc.). ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI. S. 48. Fakulta pedagogická

VRCHOTOVÁ-PÁTOVÁ, Jarmila. *Didaktika zpěvu pro sólisty, sborové pěvce a budoucí pěvecké pedagogy*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2002. S. 100. ISBN 80-7082-842-0.

VRCHOTOVÁ-PÁTOVÁ, Jarmila. *Hlasová výchova pro studující na PI*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1963. S. 59.

RESUMÉ

From the survey is clear that many teachers don't do singing exercises before singing with their students. Singing exercises are very important, in the worst case students could have voice disorders. The irreplaceable role has also the planning and content of the lesson. Some teachers spend too much time for example with history of the music and unfortunately there isn't a time for singing activities.

On the other hand, very important is that the majority of students like musical lessons and they can enjoy it. It is true that this result could have two reasons: this subject is so relaxing for them or the teacher is active and conscientious and he do everything for the interest of his students. I hope in the veracity of the second reason.

PŘÍLOHY

Příloha 1 Dotazník

Příloha 2 Přehled četností jednotlivých odpovědí

Příloha 3 Přehled odpovědí

Příloha 1

Dotazník**Pěvecké činnosti v hudební výchově**

- 1) Věk:
- 2) Škola:
- 3) Ročník:
- 4) Chlapec/dívka
- 5) Zpíváte v hodinách hudební výchovy?
  - a) Ano
  - b) Ne
  - c) Někdy
- 6) Rozezpíváváte se na začátku hodiny hudební výchovy?
  - a) Ano
  - b) Ne
  - c) Někdy
- 7) Myslíš si, že je zpěv důležitou součástí hodiny HV?
  - a) Ano
  - b) Ne
- 8) Čemu během hodiny HV věnujete nejvíce času?
  - a) Dějinám hudby
  - b) Zpěvu
  - c) Poslechu hudby
- 9) Kolik písní jste odhadem během školního roku zpívali?
  - a) 0 - 5
  - b) 6 - 10
  - c) 11 - 15
  - d) 16 a více
- 10) Jaký druh písní převažoval?
  - a) Písně lidové
  - b) Písně umělé
- 11) Dá se říci, že je hudební výchova jedním z tvých nejoblíbenějších předmětů?
  - a) Ano
  - b) Ne
- 12) Zpíváš i mimo školu?
  - a) Ne
  - b) V ZUŠ
  - c) Ve sboru
  - d) V kapele
  - e) Jinde – kde? .....

Příloha 2

Přehled četností jednotlivých odpovědí

Počet chlapců	191
Počet dívek	187
Počet žáků ZŠ	220
Počet žáků 6. ročníku	60
Počet žáků 7. ročníku	47
Počet žáků 8. ročníku	58
Počet žáků 9. ročníku	55
Počet gymnazistů	158
Počet studentů primy	66
Počet studentů sekundy	40
Počet studentů tercie	29
Počet studentů kvarty	23
Dotazníků celkem	417
Dotazníků ve statistice	378
Dotazníků vyřazených ze statistiky	39

Zpíváte v hodinách HV?

Ano	281
Ne	15
Někdy	82

Rozezpíváváte se na začátku hodiny HV?

Ano	127
Ne	175
Někdy	76

Myslíš si, že je zpěv důležitou součástí hodiny HV?

Ano	328
Ne	50

Čemu během hodiny HV věnujete nejvíce času?

Dějinám hudby	105
Zpěvu	227

Poslechu hudby

46

Kolik písní jste odhadem během roku zpívali?

0 - 5	11
6 - 10	62
11 - 15	76
16 a více	229

Jaký druh písní převažoval?

Písně lidové	107
Písně umělé	270

Dá se říci, že je hudební výchova jedním z tvých nejoblíbenějších předmětů?

Ano	187
Ne	190

Příloha 3

Přehled odpovědí

0	0							A						
Vyřazeno	0	1	25. ZŠ		Dívka	Ano		n		16 a více		Ano		Doma
	1	1	Plzeň	6.	a	o	Ne	o						
0	0													
Vyřazeno	0	1	25. ZŠ		Dívka	Ano	Ano	n		16 a více	Písně lidové	Ne	Ne	
	2	1	Plzeň	6.	a	o	o	o						
0	0													
	0	1	25. ZŠ		Dívka	Ano	Ano	n		16 a více	Písně lidové	Ne	Ne	někdy s bývalou školou a hlavně sama doma.
	3	3	Plzeň	6.	a	o	o	o	Zpěvu					
0	0													
Vyřazeno	0	1	25. ZŠ		Dívka	Ano	Ano	n		16 a více	Písně lidové	Ano		
	4	3	Plzeň	6.	a	o	o	o						
0	0													
Vyřazeno	0	1	25. ZŠ		Chlapec	Ano	Ano	n		16 a více	Písně lidové	Ne	Jinde	Kdekoliv
	5	3	Plzeň	6.										
0	0													
	0	1	25. ZŠ		Dívka	Ano	Ano	n		16 a více	Písně umělé	Ano	V ZUŠ	
	6	2	Plzeň	6.	a	o	o	o	Zpěvu					
0	0													
	0	1	25. ZŠ		Chlapec	Ně	Ano	n	Dějinnám hudby	11 - 15	Písně lidové	Ne	Jinde	doma např. v koupelně
	7	2	Plzeň	6.										
0	0													
	0	1	25. ZŠ		Chlapec	Ano	Ano	n		6 - 10	Písně lidové	Ano	Jinde	doma např. v koupelně
	8	2	Plzeň	6.					Zpěvu					
0	0													
	0	1	25. ZŠ		Dívka	Ano	kd	N	Poslechu hudby	11 - 15	Písně umělé	Ne	Ne	
	9	2	Plzeň	6.	a	o	y	e						
0	0													
	0	1	25. ZŠ		Dívka	Ano	kd	n		11 - 15	Písně lidové	Ano		Doma, s kamarády
	10	2	Plzeň	6.	a	o	y	o	Zpěvu					
0	0													
	0	1	25. ZŠ		Chlapec	Ano	kd	N	Poslechu hudby	11 - 15	Písně umělé	Ne	Ne	
	11	2	Plzeň	6.										
0	0													
	0	1	25. ZŠ		Chlapec	Ano	kd	n	Dějinnám hudby	16 a více	Písně lidové	Ano	Ne	
	12	2	Plzeň	6.										
0	0													
	0	1	25. ZŠ		Dívka	Ano	Ano	n	Dějinnám hudby	11 - 15	Písně lidové	Ne	Ne	
	13	2	Plzeň	6.	a	o	o	o						
0	0													
	0	1	25. ZŠ		Dívka	Ano	Ano	n	Zpěvu	11 - 15	Písně lidové	Ano	Jinde	doma, u ohně
	14	2	Plzeň	6.	a	o	o	o						
0	0													
	0	1	25. ZŠ		Chlapec	Ano	kd	n	Dějinnám hudby	6 - 10	Písně lidové	Ne	Ne	
	15	2	Plzeň	6.										
0	0													
	0	1	25. ZŠ		Chlapec	Ano	Ano	N	Zpěvu	6 - 10	Písně umělé	Ne	Ne	
	16	2	Plzeň	6.				e						

0																	
0																	
1	1	25. ZŠ		Dívka	Ano	Ano	n		16 a	Písně		Jinde					
7	2	Plzeň	6.	a	o	o	o	Zpěvu	více	umělé	Ano	e				ano=s kamarády	
0																	
0																	
1	1	25. ZŠ		Chlapec	Ano	Ano	n	Dějinnám	11 -	Písně		Ne					
8	2	Plzeň	6.	pec	o	o	e	hudby	15	umělé	Ano	Ne					
0																	
0																	
1	1	25. ZŠ		Dívka	Ano	Ano	n		16 a	Písně		Ne					
9	2	Plzeň	6.	a	o	o	o		více	lidové	Ano	Ne					
0																	
0																	
2	1	25. ZŠ		Chlapec	Ně	Ano	n		16 a	Písně		Ne	Ne				
0	2	Plzeň	6.	pec	y	o	e	Zpěvu	více	lidové	Ne	Ne					
0																	
0																	
2	1	25. ZŠ		Dívka	Ano	Ano	n	Dějinnám	16 a	Písně		Ne					
0	2	Plzeň	6.	a	o	o	o	hudby	více	lidové	Ano	Ne					
0																	
0																	
2	1	25. ZŠ		Chlapec	Ano	Ano	n			Písně		Ne	Ne				
2	2	Plzeň	6.	pec	o	o	o	Zpěvu	0 - 5	lidové	Ne	Ne					
0																	
0																	
2	1	25. ZŠ		Dívka	Ano	Ano	n		16 a	Písně		Ne					
3	2	Plzeň	6.	a	o	o	o		více	lidové	Ano	Ne					
0																	
0																	
2	1	25. ZŠ		Chlapec	Ano	Ano	n	Zpěvu	16 a	Písně		Ne	Ne				
4	2	Plzeň	6.	pec	o	o	o		více	lidové	Ne	Ne					
0																	
0																	
2	1	25. ZŠ		Dívka	Ně	Ano	n	Dějinnám		Písně		Ne					
5	2	Plzeň	6.	a	y	o	o	hudby	0 - 5	umělé	Ano	Ne					
0																	
0																	
2	1	25. ZŠ		Dívka	Ano	kd	n	Zpěvu	16 a	Písně		Ne	Ne				
6	2	Plzeň	6.	a	o	y	o		více	umělé	Ne	Ne					
0																	
0																	
2	1	25. ZŠ		Dívka	Ně	Ano	n	Dějinnám	6 -	Písně		Ne	Jinde				
7	2	Plzeň	6.	a	y	o	o	hudby	10	lidové	Ne	e				doma, v hudebním souboru	
0																	
0																	
2	1	25. ZŠ		Chlapec	Ano	kd	n	Dějinnám	6 -	Písně		Ne	V				
8	2	Plzeň	6.	pec	o	y	o	hudby	10	lidové	Ano	ZUŠ					
0																	
0																	
2	1	25. ZŠ		Chlapec	Ně	Ano	n	Poslechu	16 a	Písně		Ne	Ne				
9	2	Plzeň	6.	pec	y	o	o	hudby	více	lidové	Ne	Ne					
0																	
0																	
3	1	25. ZŠ		Dívka	Ano	Ano	n		16 a	Písně		Ne	Ne				
0	2	Plzeň	6.	a	o	o	o		více	lidové	Ne	Ne					
0																	
0																	
3	1	25. ZŠ		Chlapec	Ano	Ano	n	Poslechu	16 a	Písně		Ne	Ne				
1	2	Plzeň	6.	pec	o	o	o	hudby	více	lidové	Ne	Ne					
0																	
0																	
3	1	25. ZŠ		Chlapec	Ano	Ano	n		16 a	Písně		Ne	Ne				
2	2	Plzeň	6.	pec	o	o	o		více	lidové	Ano	Ne					
0																	
0																	
3	1	25. ZŠ		Chlapec	Ano	Ne	o		11 -	Písně		Ne	Ne				
3	2	Plzeň	6.	pec	o	Ne	o		15	lidové	Ne	Ne					
0	1	25. ZŠ		Chlapec	Ano	Ně	A		16 a	Písně		Ne	Ne				
0	2	Plzeň	6.	pec	o	kd	n		více	lidové	Ano	Ne					

3							y	o										
4																		
0																		
0																		
3	1	25. ZŠ																
5	5	Plzeň	8.	Chlapec		Něky		Ne	o	Poslechu hudby	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne				
0																		
0																		
3	1	25. ZŠ																
6	4	Plzeň	8.	Dívka		Ano		Ne	o	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano					Doma
0																		
0																		
3	1	25. ZŠ																
7	4	Plzeň	8.	Dívka		Ano		Ne	o	Zpěvu	11 - 15	Písně lidové	Ano	Ne				
0																		
0																		
3	1	25. ZŠ																
8	5	Plzeň	8.	Dívka		Ano		Ne	o	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano		Jinde			Doma
0																		
0																		
3	1	25. ZŠ																
9	4	Plzeň	8.	Dívka		Ano		Ne	o	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Ne				
0																		
0																		
4	1	25. ZŠ																
4	4	Plzeň	8.	Chlapec		Ne	Ne		o	Poslechu hudby	6 - 10	Písně umělé	Ne		Jinde			Doma pro sebe
0																		
0																		
4	1	25. ZŠ																
1	5	Plzeň	8.	Chlapec		Něky		Ne	o	Poslechu hudby	16 a více	Písně umělé	Ne		V kapele			
0																		
0																		
4	1	25. ZŠ																
2	4	Plzeň	8.	Dívka		Ano		Ne	o	Zpěvu	16 a více	Písně lidové	Ano		Jinde			Doma
0																		
0																		
4	1	25. ZŠ																
3	4	Plzeň	8.	Dívka		Ano	Ano		o	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Ne				
0																		
0																		
4	1	25. ZŠ																
4	5	Plzeň	8.	Dívka		Ano		ky	o	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Ne				
0																		
0																		
4	1	25. ZŠ																
5	4	Plzeň	8.	Dívka		Ano		ky	o	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Ne				
0																		
0																		
4	1	25. ZŠ																
6	4	Plzeň	8.	Chlapec		Ne	Ne		e	Zpěvu	16 a více	Písně lidové	Ne	Ne				
0																		
0																		
4	1	25. ZŠ																
7	5	Plzeň	8.	Chlapec		Ano	Ne		e	Zpěvu	16 a více	Písně lidové	Ne	Ne				
0																		
0																		
4	1	25. ZŠ																
8	4	Plzeň	8.	Chlapec		Něky	Ne		e	Poslechu hudby	11 - 15	Písně umělé	Ne		Jinde			Doma
0																		
0																		
4	1	25. ZŠ																
9	5	Plzeň	8.	Chlapec		Ne	ky		o	Poslechu hudby	16 a více	Písně umělé	Ne		V kapele			
0																		
0																		
5	1	25. ZŠ																
0	4	Plzeň	8.	Chlapec		Ne	Ne		o	Poslechu hudby	0 - 5	Písně lidové	Ne	Ne				
0																		
0																		
5	1	25. ZŠ																
eno	1	4	8.			Ano	Ano		o	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Ne				

0	0						A											
5	1	25. ZŠ		Dívka	Ano	Ano	no	Zpěvu	11 - 15	Písně lidové	Ano	Jinde						
2	3	Plzeň	8.															venku s kamarádama, ve sprše
0	0																	
5	1	25. ZŠ		Chlapec	Někdry	Někdry	no	Poslechu hudby	16 a více	Písně umělé	Ano	Ne						
3	4	Plzeň	8.															
0	0																	
5	1	25. ZŠ		Chlapec	Někdry	Někdry	no	Poslechu hudby	16 a více	Písně umělé	Ano	Ne						
4	4	Plzeň	8.															
0	0																	
5	1	25. ZŠ		Chlapec	Ano	Ano	no	Zpěvu	11 - 15	Písně lidové	Ano	Ne						
5	3	Plzeň	8.															
0	0																	
5	1	25. ZŠ		Dívka	Něky		no	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Jinde						Doma
6	5	Plzeň	9.			Ne												
0	0																	
5	1	25. ZŠ		Dívka	Ano	kdry	no	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Ne						
7	5	Plzeň	9.			no												
0	0																	
5	1	25. ZŠ		Dívka	Ano		no	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Ne						
8	4	Plzeň	9.			Ne												
0	0																	
5	1	25. ZŠ		Chlapec	Ano	Ne	no	Dějtinám hudby	16 a více	Písně umělé	Ano	V ZUŠ						Doma-vana-sprcha
9	5	Plzeň	9.															
0	0																	
6	1	25. ZŠ		Dívka	Ano		no	Zpěvu	16 a více	Písně lidové	Ne	Ne						
0	5	Plzeň	9.			Ne												
0	0																	
6	1	25. ZŠ		Chlapec	Ano	kdry	no	Poslechu hudby	16 a více	Písně lidové	Ano	Jinde						Na záchodě, na skůtru, nahý v obýváku
2	5	Plzeň	9.			no												
0	0																	
6	1	25. ZŠ		Chlapec	Ano	kdry	no	Zpěvu	11 - 15	Písně umělé	Ne	Jinde						Ve sprše
3	5	Plzeň	9.			no												
0	0																	
6	1	25. ZŠ		Dívka	Ano		no	Dějtinám hudby	16 a více	Písně umělé	Ano	Jinde						Ve sprše
4	5	Plzeň	9.			Ne												
0	0																	
6	1	25. ZŠ		Dívka	Ano		no	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Jinde						Ve sprše
5	5	Plzeň	9.			Ne												
0	0																	
6	1	25. ZŠ		Dívka	Něky		no	Zpěvu	11 - 15	Písně umělé	Ano	Ne						
6	5	Plzeň	9.			Ne												
0	0																	
6	1	25. ZŠ		Dívka	Ano		no	Zpěvu	11 - 15	Písně lidové	Ne	Jinde						Ve sprše
7	5	Plzeň	9.			Ne												
0	0																	
6	1	25. ZŠ		Dívka	Něky		no	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Jinde						Ve sprše
8	5	Plzeň	9.			Ne												
0	1	25. ZŠ		Chlapec	Někdry	Ne	no	Poslechu hudby	16 a více	Písně umělé	Ne	Jinde						Ve sprše
0	5	Plzeň	9.			no												

Vyřazeno

0													
0													
8	1	25. ZŠ											
7	5	Plzeň	9.	Chlapec	Ano	Ne	n	o	Zpěvu	16 a více	Písně lidové	Ne	Ne
0													
0													
8	1	25. ZŠ											
8	6	Plzeň	9.	Chlapec	Ano	Ne	N	e	Poslechu hudby	6 - 10	Písně umělé	Ne	Ne
0													
0													
8	1	25. ZŠ											
9	5	Plzeň	9.	Chlapec	Ano	Ne	n	o	Dějninám hudby	11 - 15	Písně umělé	Ano	Doma
0													
9	1	25. ZŠ											
0	6	Plzeň	9.		Někd y	Někd y	N	e	Zpěvu	0 - 5	Písně lidové	Ne	Ne
0													
9	1	25. ZŠ											
0	5	Plzeň	9.	Chlapec	ky	ky	n	o	Dějninám hudby	16 a více	Písně umělé	Ano	Doma
0													
9	1	26. ZŠ											
2	2	Plzeň	6.	Dívka	Ano	Ne	n	o	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	doma
0													
9	1	26. ZŠ											
3	2	Plzeň	6.	Dívka	Ano	Ne	n	o	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Ne
0													
9	1	26. ZŠ											
4	2	Plzeň	6.	Dívka	Ano	Ne	n	o	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne
0													
9	1	26. ZŠ											
5	2	Plzeň	6.	Dívka	Ano	Ne	N	e	Dějninám hudby	6 - 10	Písně umělé	Ano	doma - když něco uklízím, vařím aj, rodinné vystoupení(doma)
0													
9	1	26. ZŠ											
6	2	Plzeň	6.	Dívka	ky	Ne	n	o	Zpěvu	11 - 15	Písně lidové	Ano	Jinde na skautu(tábory, výlety)
0													
9	1	26. ZŠ											
7	2	Plzeň	6.	Dívka	Ano	Ne	n	o	Zpěvu	16 a více	Písně lidové	Ano	v koupelně, a bráškovy v posteli
0													
9	1	26. ZŠ											
8	2	Plzeň	6.	Dívka	Ano	Ne	n	o	Zpěvu	6 - 10	Písně lidové	Ano	doma
0													
9	1	26. ZŠ											
0	2	Plzeň	6.	Chlapec	Ano	ky	n	o	Dějninám hudby	11 - 15	Písně umělé	Ano	Ne
0													
1	1	26. ZŠ											
0	2	Plzeň	6.	Chlapec	Ano	o	n	o	Zpěvu	0 - 5	Písně umělé	Ne	Ne
0													
1	1	26. ZŠ											
0	2	Plzeň	6.	Chlapec	Ano	Ne	n	o	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne
0													
1	1	26. ZŠ											
0	2	Plzeň	6.	Chlapec	Ano	Ne	n	o	Zpěvu	11 - 15	Písně umělé	Ne	Ne
0													
1	1	26. ZŠ											
3	2	Plzeň	6.	Dívka	Ano	Ne	n	o	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Jinde doma(když něco dělám)
0	1	26. ZŠ											
1	2	Plzeň	6.	Dívka	Ano	Ne	n	n	Zpěvu	6 - 10	Písně umělé	Ano	Ne

0401050010	1	26. ZŠ	6.	Chlapec	Ano	Ne	o	n	Poslechu hudby	16 a více	Písně lidové	Ne	Jinde	na táboře i venku	
0010060100	1	26. ZŠ	6.	Dívka	Ano	Ne	o	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne		
0010070010	1	26. ZŠ	6.	Dívka	Ano	Ne	o	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne	nikde	
0010080100	1	26. ZŠ	6.	Dívka	Ano	Ne	o	n	Dějinám hudby	16 a více	Písně lidové	Ano	Jinde	doma se svojí sestrou, ve sprše	
0010090010	1	26. ZŠ	6.	Dívka	Ano	Ne	o	ky	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Jinde	doma	
0010100010	1	26. ZŠ	6.	Chlapec	Ano	Ne	o	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne		
0010110010	1	26. ZŠ	6.	Dívka	Ano	Ne	o	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Ne	Jinde	karaoke
0010120010	1	26. ZŠ	6.	Dívka	Ano	Ne	o	n	Zpěvu	11 - 15	Písně umělé	Ano	Ne		
0010130010	1	26. ZŠ	6.	Dívka	Ano	Ne	o	n	Dějinám hudby	16 a více	Písně umělé	Ano		doma	
0010140010	1	26. ZŠ	6.	Dívka	Ano	Ne	o	n	Dějinám hudby	16 a více	Písně umělé	Ano		doma a ve sprše když doma nikdo není	
0010150010	1	26. ZŠ	6.	Dívka	Ano	Ne	o	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Ne		
0010160010	1	26. ZŠ	6.	Dívka	Ano	Ne	o	n	Zpěvu	11 - 15	Písně umělé	Ne	Ne		
0010170010	1	26. ZŠ	6.	Chlapec	Ano	Ne	o	n	Poslechu hudby	16 a více	Písně umělé	Ne		Na záchodě, ve sprše, při práci	
0010180010	1	26. ZŠ	6.	Dívka	Ano	Ne	o	ky	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Jinde	doma (v koupelně)	
0010190010	1	26. ZŠ	6.	Chlapec	Ano	Ne	o	ky	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne		
0010200010	1	26. ZŠ	6.	Dívka	Ano	Ne	o	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne		
0010210010	1	26. ZŠ	6.	Chlapec	Ano	Ne	o	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne		

0														
1					Ně	A								
2	1	26. ZŠ		Dívk	An	kd	n	Poslechu	16 a	Písně				
2	3	Plzeň	6.	a	o	y	o	hudby	více	lidové	Ne	Ne		
0														
1								A						
2	1	26. ZŠ		Chla	An		n	Dějním	11 -	Písně				
3	3	Plzeň	6.	pec	o	Ne	o	hudby	15	umělé	Ano	Ne		
0														
1								A						
2	1	26. ZŠ		Chla	An		n	Poslechu	16 a	Písně			Jind	
4	2	Plzeň	6.	pec	o	Ne	o	hudby	více	lidové	Ne	e		doma
0														
1								Ně	A					
2	1	26. ZŠ		Dívk	An	kd	n		6 -	Písně				
5	2	Plzeň	6.	a	o	y	o	Zpěvu	10	umělé	Ne	Ne		
0														
1								Ně	A					
2	1	26. ZŠ		Dívk	An	kd	n		6 -	Písně				
6	2	Plzeň	6.	a	o	y	o	Zpěvu	10	umělé	Ne	Ne		
0														
1								A					Ve	
2	1	26. ZŠ		Dívk	An		n		11 -	Písně			sbor	
7	2	Plzeň	6.	a	o	Ne	o	Zpěvu	15	umělé	Ne	u		
0														
1								A					V	Ve
2	1	26. ZŠ		Dívk	An		n	Dějním	11 -	Písně			ZUŠ	sboru
8	3	Plzeň	7.	a	o	Ne	o	hudby	15	umělé	Ano			
0														
1								Ně						
2	1	26. ZŠ		Chla	kd		N	Poslechu	16 a	Písně				
9	3	Plzeň	7.	pec	y	Ne	e	hudby	více	lidové	Ne	Ne		
0														
1								Ně	A					
3	1	26. ZŠ		Chla	kd		n	Dějním	11 -	Písně				
0	3	Plzeň	7.	pec	y	Ne	o	hudby	15	umělé	Ano	Ne		
0														
1								A						
3	1	26. ZŠ		Chla	An		n	Dějním	11 -	Písně				
1	2	Plzeň	7.	pec	o	Ne	o	hudby	15	umělé	Ano			U sebe doma při hraní na PC
0														
1								Ně	Ně	A				
3	1	26. ZŠ		Chla	kd	kd	n	Dějním	6 -	Písně				
2	5	Plzeň	7.	pec	y	y	o	hudby	10	lidové	Ne	Ne		
0														
1								Ně	A					
3	1	26. ZŠ		Chla	kd		n	Poslechu	11 -	Písně			V	
3	3	Plzeň	7.	pec	y	Ne	o	hudby	15	umělé	Ano	ZUŠ		
0														
1								A						
3	1	26. ZŠ		Chla	An		n	Dějním	16 a	Písně			Jind	
4	3	Plzeň	7.	pec	o	Ne	o	Zpěvu	více	umělé	Ano	e		
0														
1								A						
3	1	26. ZŠ		Dívk	An		n	Zpěvu	16 a	Písně			Ne	Ne
5	3	Plzeň	7.	a	o	Ne	o		více	umělé	Ne			
0														
1								Ně						
3	1	26. ZŠ		Dívk	kd		N	Zpěvu	16 a	Písně			Ne	Ne
6	3	Plzeň	7.	a	y	Ne	e		více	umělé	Ne			
0														
1								Ně	A				Ve	
3	1	26. ZŠ		Dívk	kd		n	Zpěvu	16 a	Písně			sbor	
7	3	Plzeň	7.	a	y	Ne	o		více	umělé	Ne	u		
0														
1								A						
3	1	26. ZŠ		Chla	An		n	Zpěvu	6 -	Písně			Ne	Ne
8	3	Plzeň	7.	pec	o	Ne	o		10	umělé	Ne			
0														
1	1	26. ZŠ		Dívk	Ně		A		11 -	Písně				
1	3	Plzeň	7.	a	kd	Ne	n	Zpěvu	15	umělé	Ano	Ne		

3						y			o							
9																
0																
1									A							
4	1	26. ZŠ		Chla				n	16 a	Písňe						
0	3	Plzeň	7.	pec	Ne	Ne		o	více	umělé	Ne	Ne				
0																
1																
4	1	26. ZŠ		Chla	An			n	6 -	Písňe						
1	3	Plzeň	7.	pec	o	Ne		o	10	umělé	Ano					venku a při kravinách
0																
1																
4	1	26. ZŠ		Chla	An			n	16 a	Písňe						
2	3	Plzeň	7.	pec	o	Ne		o	více	umělé	Ano	Ne				
0																
1																
4	1	26. ZŠ		Chla	Ně			n	6 -	Písňe						
3	2	Plzeň	7.	pec	y	Ne		o	10	umělé	Ne	Ne				
0																
1																
4	1	26. ZŠ		Dívka	An			n	16 a	Písňe			V	Ve	Jin	V divadle J.K.Tyla v dětském
4	2	Plzeň	7.	a	o	Ne		o	více	umělé	Ano	ZUŠ	sboru	de	sboru	
0																
1																
4	1	26. ZŠ		Chla	Ně			n	16 a	Písňe			Jind			
5	3	Plzeň	7.	pec	y	Ne		o	více	lidové	Ne	e				doma
0																
1																
4	1	26. ZŠ		Dívka	An			n	11 -	Písňe			Jind			
6	3	Plzeň	7.	a	o	Ne		o	15	umělé	Ano	e				doma
0																
1																
4	1	26. ZŠ		Dívka	An			n	11 -	Písňe						
7	4	Plzeň	7.	a	o	Ne		o	15	umělé	Ano	Ne				
0																
1																
4	1	26. ZŠ		Chla	An			n	6 -	Písňe						
8	4	Plzeň	7.	pec	o	Ne		o	10	lidové	Ne	Ne				
0																
1																
4	1	26. ZŠ		Chla	An			n	16 a				Jind			
9	3	Plzeň	7.	pec	o	Ne		o	více	n	Ano	e				ve sprše, doma, po cestě do školy
0																
1																
5	1	26. ZŠ		Dívka	Ně			n	6 -	Písňe			Jind			
0	3	Plzeň	7.	a	y	Ne		o	10	umělé	Ano	e				doma
0																
1																
5	1	26. ZŠ		Dívka	Ně			n	6 -	Písňe			Jind			
1	3	Plzeň	7.	a	y	Ne		o	10	umělé	Ne	e				doma
0																
1																
5	1	26. ZŠ		Dívka	An			n	11 -	Písňe			Jind			
2	3	Plzeň	7.	a	o	Ne		o	15	lidové	Ne	e				doma ve sprše, občas venku
0																
1																
5	1	26. ZŠ		Chla	An			n	11 -	Písňe						
3	3	Plzeň	7.	pec	o	Ne		o	15	lidové	Ne	Ne				
0																
1																
5	1	26. ZŠ		Chla	Ně			n	16 a	Písňe			Jind			
4	3	Plzeň	7.	pec	y	Ne		e	více	umělé	Ne	e				doma
0																
1																
5	1	26. ZŠ		Dívka	An			N	11 -	Písňe						
5	3	Plzeň	7.	a	o	Ne		e	15	lidové	Ne	Ne				
0																
1																
5	1	26. ZŠ		Dívka	Ně			N	16 a	Písňe						
6	3	Plzeň	7.	a	y	Ne		e	více	umělé	Ne	Ne				

0													
1													
5	1	26. ZŠ											
7	2	Plzeň	7.	Dívka	Ano	Ne	n	Dějiny hudby	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne	
0													
1													
5	1	26. ZŠ											
8	3	Plzeň	7.	Dívka	Ano	Ne	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ne	Jinde	doma
0													
1													
5	1	26. ZŠ											
9	3	Plzeň	7.	Chlapec	Ano	Ne	n	Dějiny hudby	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne	
0													
1													
6	1	26. ZŠ											
0	2	Plzeň	7.	Dívka	Ano	Ne	n	Dějiny hudby	11 - 15	Písně lidové	Ne	V ZUŠ	Jinde
0													
1													
6	1	26. ZŠ											
0	3	Plzeň	7.	Chlapec	Ne	Ne	n	Zpěvu	0 - 5	Písně lidové	Ne	Ne	
1													
6	1	26. ZŠ											
2	3	Plzeň	7.	Dívka	Ano	Ne	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ne		VŠUDE! Ve městě, tramvaji, prostě všude
0													
1					Ně	Ně	A						
6	1	26. ZŠ		Chlapec	kd y	kd y	n	Dějiny hudby	16 a více	Písně umělé	Ne		Občas do rytmu hudby na PC
0													
1													
6	1	26. ZŠ											
4	3	Plzeň	7.	Dívka	Ano	Ne	n	Dějiny hudby	11 - 15	Písně umělé	Ne	Jinde	doma pro zábavu
0													
1													
6	1	26. ZŠ											
5	4	Plzeň	7.	Dívka	Ano	Ne	n	Poslechu hudby	11 - 15	Písně umělé	Ano	Ne	
0													
1													
6	1	26. ZŠ											
6	3	Plzeň	7.	Chlapec	Ano	Ne	n	Dějiny hudby	6 - 10	Písně umělé	Ne	Ne	
0													
1													
6	1	26. ZŠ											
7	3	Plzeň	7.	Chlapec	Ano	Ne	n	Dějiny hudby	11 - 15	Písně umělé	Ne	Ne	
0													
1													
6	1	26. ZŠ			Ně	kd y	A						
8	4	Plzeň	7.	Chlapec	kd y	Ne	n	Dějiny hudby	16 a více	Písně umělé	Ano		ve sprše
0													
1													
6	1	26. ZŠ											
9	3	Plzeň	7.	Chlapec	Ano	Ne	n	Dějiny hudby	6 - 10	Písně lidové	Ne		ve sprše
0													
1													
7	1	26. ZŠ			Ně	kd y	A						
0	4	Plzeň	7.	Dívka	kd y	Ne	n	Zpěvu	6 - 10	Písně umělé	Ne	Jinde	jen občas když jedu ke kamarádce, tak máme vystoupení pro 5 - 10 lidí
0													
1													
7	1	26. ZŠ											
1	3	Plzeň	7.	Chlapec	Ne	Ne	e		16 a více		Ne		
0													
1													
7	1	26. ZŠ											
2	3	Plzeň	7.	Dívka	Ano	Ne	n	Zpěvu	6 - 10	Písně umělé	Ano	Jinde	jen tak doma, pro sebe
0													
1													
7	1	26. ZŠ											
3	3	Plzeň	7.	Chlapec	Ano	Ne	n	Dějiny hudby	6 - 10	Písně lidové	Ne		ve sprše
0													
0	1	26. ZŠ											
1	3	Plzeň	7.	Chlapec	Ano	Ne	e	Poslechu hudby	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne	

Vyřazeno

7												
4												
0												
1							A					
7	1	26. ZŠ	Chla	An	n			6 -	Písně		Jind	
5	3	Plzeň	pec	o	Ne	o	Zpěvu	10	umělé	Ano	e	doma
0												
1							A					
7	1	26. ZŠ	Chla	An	n		Dějinám	6 -	Písně			
6	4	Plzeň	pec	o	Ne	o	hudby	10	umělé	Ano		v koupelně
0												
1				Ně	A							
7	1	26. ZŠ	Chla	kd	n		Dějinám	16 a	Písně			
7	4	Plzeň	pec	y	Ne	o	hudby	více	umělé	Ano	Ne	
0												
1				Ně	A							
7	1	26. ZŠ	Dívk	kd	n		Dějinám	6 -	Písně		Jind	
8	4	Plzeň	a	y	Ne	o	hudby	10	umělé	Ne	e	doma
0												
1							A					
7	1	26. ZŠ	Dívk	An	n		Dějinám	16 a	Písně			
9	4	Plzeň	a	o	Ne	o	hudby	více	umělé	Ano		v ZUŠ jsem přijatá od září-snad
0												
1				Ně	A							
8	1	26. ZŠ	Dívk	kd	n		Dějinám	16 a	Písně		Jind	
0	4	Plzeň	a	y	Ne	o	hudby	více	umělé	Ano	e	Doma, s kamarády
0												
1							A					
8	1	26. ZŠ	Chla	An	n		Zpěvu	16 a	Písně			
1	4	Plzeň	pec	o	Ne	o		více	umělé	Ano	Ne	
0												
1							A				V	
8	1	26. ZŠ	Chla	An	n		Poslechu	16 a	Písně		kape	
2	4	Plzeň	pec	o	Ne	o	hudby	více	umělé	Ano	le	ve sprše
0												
1							A					
8	1	26. ZŠ	Dívk	An	n		Dějinám	16 a	Písně		Jind	
3	4	Plzeň	a	o	Ne	o	hudby	více	umělé	Ne	e	ve sprše, když se nudím
0												
1												
8	1	26. ZŠ	Chla			N						
4	5	Plzeň	pec	Ne	Ne	e				Ne	Ne	
0												
1				Ně	A							
8	1	26. ZŠ	Chla	kd	n		Zpěvu	16 a	Písně		Jind	
5	4	Plzeň	pec	y	Ne	o		více	umělé	Ne	e	v koupelně, na záchodě, když se nudím
0												
1				Ně	A							
8	1	26. ZŠ	Dívk	An	kd	n	Dějinám	11 -	Písně			
6	4	Plzeň	a	o	y	o	hudby	15	umělé	Ano	Ne	
0												
1							A					
8	1	26. ZŠ	Dívk	An	n		Dějinám	11 -	Písně		Jind	
7	4	Plzeň	a	o	Ne	o	hudby	15	umělé	Ne	e	v koupelně
0												
1							A					
8	1	26. ZŠ	Chla	An	n		Dějinám	11 -	Písně		Jind	
8	4	Plzeň	pec	o	Ne	o	hudby	15	lidové	Ne	e	ve sprše
0												
1												
8	1	26. ZŠ	Dívk	An	Ne	N	Zpěvu	16 a	Písně			
9	5	Plzeň	a	o	Ne	e		více	lidové	Ano	Ne	
0												
1							A					
9	1	26. ZŠ	Dívk	An	n		Dějinám	16 a	Písně			
0	5	Plzeň	a	o	Ne	o	hudby	více	lidové	Ano		doma, s kámoškama, venku
0												
1							A					
9	1	26. ZŠ	Dívk	An	n		Zpěvu	16 a	Písně		Jind	
1	4	Plzeň	a	o	Ne	o		více	umělé	Ne	e	ve vaně

0	1	2	9	1	26. ZŠ		Dívka	Ano	Ne	A n	Zpěvu	11 - 15	Písně lidové	Ne	Jinde	ve sprše
0	1	3	9	1	26. ZŠ	8.	Chlapec	Ne	Ne	N e	Poslechu hudby	0 - 5	Písně lidové	Ano	Jinde	ve sprše
0	1	4	9	1	26. ZŠ	8.	Dívka	ky	Ne	Ně kd o	Dějinnám hudby	6 - 10	Písně umělé	Ano		jen tak pro zábavu, ve sprše
0	1	5	9	1	26. ZŠ	8.	Dívka	Ano	Ne	A n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Ve sboru u Jinde	divadlo J.K.Tyla (operu, operety), v zahraničí
0	1	6	9	1	26. ZŠ	8.	Dívka	Ano	Ne	A n	Zpěvu	16 a více	Písně lidové	Ano		ve sprše, v pokoji, na bruslích atd....
0	1	7	9	1	26. ZŠ	8.	Chlapec	Ano	Ne	N e	Dějinnám hudby	16 a více	Písně lidové	Ne	Ne	
0	1	8	9	1	26. ZŠ	8.	Chlapec	Ano	Ne	N e	Poslechu hudby	6 - 10	Písně umělé	Ano		ve sprše a doma
0	1	9	9	1	26. ZŠ	8.	Chlapec	ky	Ne	Ně kd o	Poslechu hudby	6 - 10	Písně umělé	Ne	Jinde	ve sprše
0	1	0	0	1	26. ZŠ	8.	Dívka	ky	Ne	Ně kd o	Poslechu hudby	6 - 10	Písně umělé	Ne		tak různě pro sebe
0	1	0	0	1	26. ZŠ	8.	Dívka	ky	Ne	Ně kd o	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano		doma? :D
0	1	0	0	1	26. ZŠ	8.	Dávka	Ano	Ne	A n	Dějinnám hudby	11 - 15	Písně umělé	Ne		doma, u táboráku, ve sprše
0	1	0	0	1	26. ZŠ	8.	Chlapec	Ne	Ne	N e	Poslechu hudby	0 - 5	Písně umělé			Na záchodě!!!
0	1	0	0	1	26. ZŠ	8.	Dávka	Ano	Ne	A n	Poslechu hudby	0 - 5	Písně umělé	Ano		ve sprše
0	1	0	0	1	26. ZŠ	8.	Chlapec	Ano	Ne	A n	Dějinnám hudby	16 a více		Ne	Jinde	ve sprše, ale když jsem doma sám. :)
0	1	0	0	1	26. ZŠ	8.	Chlapec	ky	Ne	Ně kd o	Poslechu hudby	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne	
0	1	0	0	1	26. ZŠ	8.	Chlapec	ky	Ne	Ně kd o	Dějinnám hudby	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne	
0	1	0	0	1	26. ZŠ	8.	Chlapec	Ne	Ne	N e	Zpěvu	0 - 5	Písně umělé	Ano		doma
0	1	0	0	1	26. ZŠ	8.	Chlapec	Ano	Ano	A n	Dějinnám hudby	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne	

Vyřazeno

440244	gymnáziu m Mikulášsk é			y	o									
450244	gymnáziu m Mikulášsk é	Pri ma	Chla pec	kd y	An o	n o	Dějínám hudby	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne			
460244	gymnáziu m Mikulášsk é	Pri ma	Chla pec	kd y	Ne	e	Dějínám hudby	6 - 10	Písně umělé	Ne	Ne			
470244	gymnáziu m Mikulášsk é	Pri ma	Dívk a	An o	An o	n o	Zpěvu	11 - 15	Písně lidové	Ne	e	Jind e		u sebe doma jen tak pro sebe
480244	gymnáziu m Mikulášsk é	Pri ma	Dívk a	An o	An o	n o	Dějínám hudby	11 - 15	Písně umělé	Ano		V ZUŠ		
490244	gymnáziu m Mikulášsk é	Pri ma	Dívk a	An o	An o	n o	Zpěvu	6 - 10	Písně umělé	Ano		Jind e		doma, na srážech, táborech, ve sprše, skoro všude
500244	gymnáziu m Mikulášsk é	Pri ma	Chla pec	An o	An o	n o	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Ne			
510244	gymnáziu m Mikulášsk é	Pri ma	Chla pec	kd y	An o	n o	Zpěvu	16 a více	Písně lidové	Ne		Jind e		Ve sprše
520244	gymnáziu m Mikulášsk é	Pri ma	Chla pec	kd y	An o	n o	Zpěvu	6 - 10	Písně lidové	Ano		Jind e		v pokoji, ve sprše
530244	gymnáziu m Mikulášsk é	Pri ma	Chla pec	An o	An o	n o	Zpěvu	6 - 10	Písně lidové	Ne		Jind e		Ve sprše, doma když jsem sám
540244	gymnáziu m Mikulášsk é	Pri ma	Chla pec	An o	An o	n o	Zpěvu	6 - 10	Písně lidové	Ne	Ne			
550244	gymnáziu m Mikulášsk é	Pri ma	Chla pec	An o	An o	n o	Dějínám hudby	16 a více	Písně lidové	Ne	Ne			
560244	gymnáziu m Mikulášsk é	Pri ma	Dívk a	An o	An o	n o	Dějínám hudby	6 - 10	Písně umělé	Ano		V ZUŠ		
570244	gymnáziu m Mikulášsk é	Pri ma	Dívk a	An o	An o	n o	Dějínám hudby	11 - 15	Písně umělé	Ano	Ne			
580244	gymnáziu m Mikulášsk é	Pri ma	Chla pec	kd y	An o	n o	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne			
590244	gymnáziu m Mikulášsk é	Pri ma	Chla pec	An o	An o	n o	Zpěvu	6 - 10	Písně lidové	Ne				Ve sprše
600244	gymnáziu m Mikulášsk é	Pri ma	Dívk a	An o	kd y	n o	Dějínám hudby	11 - 15	Písně lidové	Ne				Doma
610244	gymnáziu m Mikulášsk é	Pri ma	Dívk a	An o	An o	n o	Dějínám hudby	6 - 10	Písně umělé	Ne	Ne			

7	gymnáziu	a														
9	m															
0	Mikulášsk															
2	é	Sek					A									
8	1 gymnáziu	und	Chla	An	An	n	Dějínám	16 a	Písně							
0	3 m	a	pec	o	o	o	hudby	více	lidové	Ne	Ne					
0	Mikulášsk															
2	é	Sek					A									
8	1 gymnáziu	und	Chla	An	An	n		11 -	Písně							
1	3 m	a	pec	o	o	o	Zpěvu	15	lidové	Ano	Ne					
0	Mikulášsk															
2	é	Sek		Ně			A									
8	1 gymnáziu	und	Chla	kd	An	n	Poslechu	11 -	Písně			V				
2	3 m	a	pec	y	o	o	hudby	15	umělé	Ano	ZUŠ	Jinde			Hudební nauka	
0	Mikulášsk															
2	é	Sek					A									
8	1 gymnáziu	und	Dívk	An	An	n		16 a	Písně							
3	3 m	a	a	o	o	o	Zpěvu	více	umělé	Ano	Ne					
0	Mikulášsk															
2	é	Sek					A									
8	1 gymnáziu	und	Dívk	An	An	n		16 a	Písně							
4	3 m	a	a	o	o	o	Zpěvu	více	umělé	Ne	Ne					
0	Mikulášsk															
2	é	Sek					A									
8	1 gymnáziu	und	Chla	An	An	n		6 -	Písně							
5	3 m	a	pec	o	o	o	Zpěvu	10	umělé	Ne	Ne					
0	Mikulášsk															
2	é	Sek					A									
8	1 gymnáziu	und	Dívk	An	An	n		6 -	Písně							
6	3 m	a	a	o	o	o	Zpěvu	10	umělé	Ne	Ne					
0	Mikulášsk															
2	é	Sek					A									
8	1 gymnáziu	und	Chla	An	An	n		11 -	Písně							
7	3 m	a	pec	o	o	o	Zpěvu	15	umělé	Ano	Ne					
0	Mikulášsk															
2	é	Sek		Ně			A									
8	1 gymnáziu	und	Chla	kd	An	n	Dějínám	11 -	Písně							
8	3 m	a	pec	y	o	o	hudby	15	umělé	Ano	Ne					
0	Mikulášsk															
2	é	Sek					A									
8	1 gymnáziu	und	Dívk	An	An	n		11 -	Písně							
9	3 m	a	a	o	o	o	Zpěvu	15	umělé	Ne	Ne					
0	Mikulášsk															
2	é	Sek					A									
9	1 gymnáziu	und	Chla	An	An	n	Dějínám	16 a	Písně							
0	3 m	a	pec	o	o	e	hudby	více	lidové	Ne	Ne					
0	Mikulášsk															
2	é	Sek		Ně	Ně											
9	1 gymnáziu	und	Chla	kd	kd	N		16 a	Písně							
1	3 m	a	pec	y	y	e	Zpěvu	více	lidové	Ne	Ne					
0	Mikulášsk															
2	é	Sek					A									
9	1 gymnáziu	und	Chla	An	An	n	Dějínám	16 a	Písně			Jind				
2	3 m	a	pec	o	o	o	hudby	více	umělé	Ne	e					
0	Mikulášsk															
2	é	Sek		Ně												
3	3 m	a	pec	y	o	e	Zpěvu	více	Písně umělé	Ne	e					
0	Mikulášsk															
2	é	Sek					A									
9	1 gymnáziu	und	Chla	An	An	n		16 a	Písně							
4	3 m	a	pec	o	o	o	Zpěvu	více	lidové	Ano	Ne					
0	Mikulášsk															
2	é	Sek					A									
9	1 gymnáziu	und	Chla	An	An	n		16 a	Písně							
5	3 m	a	pec	o	o	o	Zpěvu	více	lidové	Ano	Ne					
0	Mikulášsk															
2	é	Sek		Ně	Ně		A									
9	1 gymnáziu	und	Chla	kd	kd	n	Dějínám	16 a	Písně							
6	3 m	a	pec	y	y	o	hudby	více	umělé	Ne	Ne					

02902	Masaryko vo	1 2	Pri ma	Dívka	Ano	Ano	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	V ZUŠ	V kapele	Jinde	ve sprše
02908	Masaryko vo	1 8	Pri ma	Dívka	Ano	kd y	n	Zpěvu	11 - 15	Písně umělé	Ano	Ne			
02909	Masaryko vo	1 9	Pri ma	Dívka	Ano	kd y	n	Zpěvu	11 - 15	Písně umělé	Ne	Ne			
03000	Masaryko vo	1 2	Pri ma	Dívka	Ano	kd y	n	Zpěvu	11 - 15	Písně umělé	Ne	Ne			
03001	Masaryko vo	1 2	Pri ma	Dívka	Ano	kd y	n	Zpěvu	11 - 15	Písně umělé	Ne	Ne			
03002	Masaryko vo	1 2	Pri ma	Dívka	Ano	kd y	n	Zpěvu	11 - 15	Písně umělé	Ne	Ne			
03003	Masaryko vo	1 2	Pri ma	Dívka	Ano	kd y	n	Zpěvu	11 - 15	Písně umělé	Ne	Ne			
03004	Masaryko vo	1 2	Pri ma	Chlapec	Ano	Ano	n	Zpěvu	6 - 10	Písně umělé	Ano	Ne			
03005	Masaryko vo	1 2	Pri ma	Dívka	Ano	kd y	n	Zpěvu	11 - 15	Písně umělé	Ano	Ne			
03006	Masaryko vo	1 2	Pri ma	Dívka	Ano	Ano	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano		Ve sboru		
03007	Masaryko vo	1 2	Pri ma	Dívka	Ano	Ano	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano		V ZUŠ		
03008	Masaryko vo	1 2	Pri ma	Chlapec	Ano	kd y	n	Zpěvu	6 - 10	Písně umělé	Ano	Ne			
03009	Masaryko vo	1 2	Pri ma	Dívka	Ano	Ano	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne			
03010	Masaryko vo	1 2	Pri ma	Dívka	Ano	Ano	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne			
03011	Masaryko vo	1 2	Pri ma	Dívka	Ano	kd y	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Ne			
03012	Masaryko vo	1 2	Pri ma	Dívka	Ano	kd y	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Ne			
03013	Masaryko vo	1 2	Pri ma	Dívka	Ano	kd y	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Ne			
03014	Masaryko vo	1 2	Pri ma	Dívka	Ano	Ne	o	Zpěvu	11 - 15	Písně umělé	Ne		Ve sboru		
03015	Masaryko vo	1 3	Pri ma	Chlapec	Ano	Ano	n	Zpěvu	11 - 15	Písně lidové	Ano	Ne			
03016	Masaryko vo	1 3	Pri ma	Chlapec	Ano	Ano	A	Zpěvu	16 a více	Písně lidové	Ne	Ne			

03303	Masarykovo					A												
33033	1 gymnázium	Přima	Chlapec	Ano	Ano	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	V ZUŠ							
03303	Masarykovo					A												
33033	1 gymnázium	Přima	Chlapec	Ano	Ano	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Jinde							doma
03303	Masarykovo					A												
33044	1 gymnázium	Přima	Dívka	Ano	Ano	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Jinde							doma-pro svůj poslech
03303	Masarykovo					Ně	A											
33055	1 gymnázium	Přima	Dívka	Ano	ky	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne							
03303	Masarykovo					A												
Vyřazeno	33066	1 gymnázium	Přima	Dívka	Ano	Ano	n	16 a více	Písně umělé	Ano	Ve sboru							
03303	Masarykovo					A												
Vyřazeno	33077	1 gymnázium	Přima	Chlapec	Ano	Ano	n	16 a více		Ano	Ne							
03303	Masarykovo					A												
33088	1 gymnázium	Přima	Dívka	Ano	Ano	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	V ZUŠ	Ve sboru						
03303	Masarykovo					A												
Vyřazeno	33099	1 gymnázium	Přima	Dívka	Ano	Ano	n	16 a více	Písně umělé	Ano	Jinde							všude... doma, ve vlaku...
03303	Masarykovo					A												
33040	1 gymnázium	Přima	Dívka	Ano	Ano	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Jinde							doma, na zahradě, když mám dobrou náladu
03303	Masarykovo					A												
33014	1 gymnázium	Přima	Dívka	Ano	Ano	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	V ZUŠ	Jinde						doma
03303	Masarykovo					A												
Vyřazeno	33044	1 gymnázium	Přima	Dívka	Ano	Ano	n	16 a více	Písně umělé	Ano	Ve sboru	V kapele	Jinde					ve sprše, jen tak pro radost
03303	Masarykovo					Ně	A											
33043	1 gymnázium	Sekunda	Dívka	Ano	ky	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Ne							
03303	Masarykovo					A												
33044	1 gymnázium	Sekunda	Dívka	Ano	ky	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Ne							
03303	Masarykovo					Ně	A											
33054	1 gymnázium	Sekunda	Dívka	Ano	ky	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Jinde							jen tak
03303	Masarykovo					Ně	A											
33066	1 gymnázium	Sekunda	Chlapec	Ano	ky	Ne	e	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne							
03303	Masarykovo					Ně	A											
33074	1 gymnázium	Sekunda	Dívka	Ano	ky	Ne	e	16 a více	Písně lidové	Ano	Ne							
03303	Masarykovo					A												
Vyřazeno	33088	1 gymnázium	Sekunda	Chlapec	Ano	Ne	o	11 - 15	Písně umělé	Ano								na nkytaře
03303	Masarykovo					Ně	A	16 a více	Písně umělé	Ano	Ne							

4	gymnáziu	a		y	o											
9	m															
0	Masaryko															
3	vo	Sek				A										
5	1 gymnáziu	und	Dívka	Ano		n	16 a	Písně	V	Ve						
0	3 m	a	a	o	Ne	o	Zpěvu	více	Ano	ZUŠ	sboru					ve sprše
0	Masaryko															
3	vo	Sek				A										
5	1 gymnáziu	und	Dívka	Ano	Ano	n	16 a	Písně		Jind						
1	3 m	a	a	o	o	o	Zpěvu	více	Ano	e						doma
0	Masaryko															
3	vo	Sek				Ně	A									
5	1 gymnáziu	und	Chlapec	Ano		kd	n	16 a	Písně	V						
2	3 m	a		o	y	o	Zpěvu	více	Ano	ZUŠ						
0	Masaryko															
3	vo	Sek				Ně	A									
5	1 gymnáziu	und	Dívka	Ano		kd	n	16 a	Písně		Jind					
3	3 m	a	a	o	y	o	Zpěvu	více	Ano	e						ve sprše
0	Masaryko															
3	vo	Sek				Ně	A									
5	1 gymnáziu	und	Chlapec	Ano		kd	n	16 a	Písně	Jind						
4	2 m	a		o	y	o	Zpěvu	více	Ano	e						na záchodě a v koupelně
0	Masaryko															
3	vo	Sek				A										
5	1 gymnáziu	und	Chlapec	Ano		n	Poslechu	11 -								
1	0 3 m	a		o	Ne	o	hudby	15		Ano	Ne					
0	Masaryko															
3	vo	Sek				Ně	A									
5	1 gymnáziu	und	Chlapec	Ano		kd	N		Písně	Jind						
6	3 m	a		y	Ne	e			lidové	Ne	e					ve sprše
0	Masaryko															
3	vo	Sek				Ně	A									
5	1 gymnáziu	und	Chlapec	Ano		kd	n	16 a	Písně		Ne	Ne				
7	3 m	a		y	Ne	o	Zpěvu	více	umělé							
0	Masaryko															
3	vo					A										
5	1 gymnáziu	Tercie	Chlapec	Ano	Ano	n	Zpěvu	11 -	Písně		Ne					doma
8	4 m			o	o	o		15	umělé							
0	Masaryko															
3	vo					A										
5	1 gymnáziu	Tercie	Chlapec	Ano	Ano	n	Zpěvu	16 a	Písně	Jind						
9	4 m			o	o	o		více	lidové	Ne	e					doma si zpívám
0	Masaryko															
3	vo					Ně	A									
6	1 gymnáziu	Tercie	Chlapec	Ano		kd	n	16 a								
0	0 4 m			o	y	o	Zpěvu	více		Ano	Ne					10: půl na půl
0	Masaryko															
3	vo					A										
6	1 gymnáziu	Tercie	Chlapec	Ano	Ano	n	Zpěvu	16 a	Písně	Ano	Ne					
1	4 m			o	o	o		více	umělé							
0	Masaryko															
3	vo					Ně	A									
6	1 gymnáziu	Tercie	Chlapec	Ano		kd	n	11 -	Písně	Jind						
2	5 m			o	y	o	Zpěvu	15	umělé	Ne	e					ve sprše
0	Masaryko															
3	vo					Ně	A									
6	1 gymnáziu	Tercie	Dívka	Ano		kd	n	16 a	Písně		Ve					
3	3 m	a		o	y	o	Zpěvu	více	umělé	Ano	u	Jinde				doma ve sprše
0	Masaryko															
3	vo					Ně	A				V					
6	1 gymnáziu	Tercie	Dívka	Ano		kd	n	16 a	Písně	Ano	le	Jinde				
4	4 m			o	y	o	Zpěvu	více	umělé							ve sprše
0	Masaryko															
3	vo					A										
6	1 gymnáziu	Tercie	Dívka	Ano	Ano	n	Zpěvu	16 a	Písně	Ne	Ne					
5	4 m			o	o	o		více	umělé							
0	Masaryko															
3	vo					Ně	A									
6	1 gymnáziu	Tercie	Dívka	Ano		kd	n	16 a	Písně	Jind						
6	4 m			y	o	o	Zpěvu	více	umělé	Ano	e					ve sprše

8403	gymnázium Masarykovo					y							
8503	gymnázium Masarykovo	Tercie	Dívka	Ano	kdny	Ně	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne		
8603	gymnázium Masarykovo	Tercie	Dívka	Ano	kdny	Ně	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne		
8703	gymnázium Masarykovo	Tercie	Chlapec	Ano	kdny	Ně	Zpěvu	11 - 15	Písně lidové	Ne	Ne		
8803	gymnázium Masarykovo	Tercie	Dívka	Ano	kdny	Ně	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne		
8903	gymnázium Masarykovo	Tercie	Dívka	Ano	Ano	nn	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne		
9003	gymnázium Masarykovo	Kvarta	Dívka	Ano	kdny	Ně	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Jinde		ve sprše
9103	gymnázium Masarykovo	Kvarta	Dívka	Ano	kdny	Ně	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Ne	Jinde	v koupelně
9203	gymnázium Masarykovo	Kvarta	Chlapec	Ano	Ano	nn	Dějinám hudby	16 a více	Písně umělé	Ano	V ZUŠ	Ve sboru	
9303	gymnázium Masarykovo	Kvarta	Chlapec	Ano	Ano	nn	Zpěvu	16 a více	Písně lidové	Ne	Ne		
9403	gymnázium Masarykovo	Kvarta	Dívka	Ano	kdny	Ně	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	V ZUŠ		intonace na konzervatoři
9503	gymnázium Masarykovo	Kvarta	Chlapec	Ano	kdny	Ně	Zpěvu	16 a více	Písně lidové	Ne	Ne		
9603	gymnázium Masarykovo	Kvarta	Chlapec	Ano	Ano	nn	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Ne		
9703	gymnázium Masarykovo	Kvarta	Chlapec	Ano	Ano	nn	Zpěvu	16 a více		Ano	Jinde		ve sprše
9803	gymnázium Masarykovo	Kvarta	Chlapec	Ano	Ano	nn	Zpěvu	16 a více	Písně lidové	Ano	Jinde		na záchodě
9903	gymnázium Masarykovo	Kvarta	Chlapec	Ano	kdny	Ně	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne		
0040	gymnázium Masarykovo	Kvarta	Chlapec	Ano	Ano	nn	Zpěvu	16 a více	Písně lidové	Ne			v koupelně
0011	gymnázium Masarykovo	Kvarta	Dívka	Ano	kdny	Ně	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Ne		

04020400	Masarykovo gymnázium	Kvarta	Dívka	Ano	Ano	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ne	Jinde	ve sprše
04034040	Masarykovo gymnázium	Kvarta	Chlapec	Ano	Ano	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne	
04044040	Masarykovo gymnázium	Kvarta	Chlapec	Ano	ky	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne	
04056040	Masarykovo gymnázium	Kvarta	Chlapec	Ano	Ne	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne	
04065040	Masarykovo gymnázium	Kvarta	Dívka	ky	ky	n	Dějinám hudby	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne	
04075040	Masarykovo gymnázium	Kvarta	Chlapec	Ano	Ne	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne	
04085040	Masarykovo gymnázium	Kvarta	Chlapec	Ano	ky	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Jinde	záchod, sprcha
04094040	Masarykovo gymnázium	Kvarta	Dívka	Ano	ky	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Ne	
04105040	Masarykovo gymnázium	Kvarta	Chlapec	Ano	Ne	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ne	Jinde	
04115040	Masarykovo gymnázium	Kvarta	Chlapec	Ano	ky	n	Dějinám hudby	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne	ve sprše
04125040	Masarykovo gymnázium	Kvarta	Dívka	Ano	ky	n	Dějinám hudby	16 a více	Písně umělé	Ne	Ne	
04135040	Masarykovo gymnázium	Kvarta	Chlapec	Ano	ky	n	Zpěvu	16 a více	Písně lidové	Ne	Ne	
04145040	Masarykovo gymnázium	Kvarta	Dívka	Ano	Ano	n	Zpěvu	16 a více	Písně lidové	Ano	V ZUŠ	ve sprše, na záchodech, v hodině matematiky, když jdu domů z pařby a mý holce do ouška
04155040	Masarykovo gymnázium	Kvarta	Chlapec	Ano	ky	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano		
04166040	Masarykovo gymnázium	Kvarta	Chlapec	Ano	ky	n	Zpěvu	16 a více	Písně umělé	Ano	Jinde	ve sprše, doma, hodina matematiky, cesta domů
04175040	Masarykovo gymnázium	Kvarta	Dívka	Ano		n	Zpěvu	16 a více		Ano	Jinde	Doma

